

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ

ΔΙΗΜΕΡΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ Γ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΙΣΑΜΟΥ Κ ΣΕΛΙΝΟΥ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ * ΕΤΟΣ ΚΣΤ * ΤΕΥΧΟΣ 16 * ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2008

ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ

Διμηνιαίο Περιοδικό
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Κισάμου & Σελίνου

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' ΕΤΟΣ ΚΣΤ
ΤΕΥΧΟΣ 16
ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2008

ΙΔΡΥΤΗΣ:

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων
ἀπό Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ

***

Ταχυδρομική Διεύθυνσις:
Ἱερά Μητρόπολις Κισάμου & Σελίνου
Κίσαμος Χανίων Τ.Κ. 734 00
Τηλ.: 28220 22128 - 22018
Fax: 28220 83037

Ἡλεκτρονική Διεύθυνσις:
www.imks.gr

E-mail: info@imks.gr
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
2492

Διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ
Συνδρομές προαιρετικές
Ἀριθμ. Λογαριασμοῦ Ἐθνικῆς
Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος:
390/54013303

ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

Ὁ Ἐπίταφος τῆς Θεοτόκου.
Ἱ.Μ. Χρυσοσκαλιπίσσης.

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ:

Θερισμός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Ἐγκύκλιος ἐπί τῆ Ἑορτῆ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου».

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κισάμου καί Σελίνου
κ. κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ .....σελ. 99-100

«Ἡ παράκληση τῆς Παναγίας καί ἡ θεραπευτική τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας».

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος ἀπό Κισάμου & Σελίνου
κ. κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ .....σελ. 101-102

«...Τότε δέν εἴμαστε τίποτα...».

Τοῦ Πανοσιοῦ. Ἀρχιμ. π. Ἰγνατίου Χατζηνικολάου, Ἱεροκήρυκος Ἱ. Μ. Κισάμου & Σελίνου - τ. Λυκειάρχου .....σελ. 103-104

«Μὴν πολεμᾶς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ».

Τοῦ Αἰδεσιμ. Πρωτοπρ. π. Ἐμμανουήλ Μπαριωτάκη, Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου Δυτ. Κισάμου.....σελ. 105

«Ἄγχη πολυτελείας».

Τοῦ Αἰδεσιμ. Πρωτοπρ. π. Εὐαγγέλου Παχυγιαννάκη, Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου Ἱ.Μ. Πέτρας & Χερρονήσου...σελ. 106

«Ἄξιες πού στηρίζουν τὴν Οἰκογένεια καί τό Παιδί».

Τῆς κ. Ἀγγελικῆς Μαστρομιχαλάκη, Δρ. Φιλοσοφίας - Ἐκπαιδευτικοῦ - Συγγραφέως .....σελ. 107-108

«Ἡ καύση τῶν νεκρῶν καί ἡ ἀπαξίωση τοῦ ἀνθρώπου».

Τοῦ κ. Ἰωάννου Στεφανογιάννη, Συγγραφέως - Μοριακοῦ Ἐρευνητοῦ .....σελ. 109-111

«Ἱερές Μονές τῆς Μητροπόλεώς μας. Ἱερά Μονή Γωνιᾶς».

Τῆς κ. Εὐαγγελίας Σχοινοπλοκάκη, Ἐκπαιδευτικοῦ .....σελ. 112-113

«Ὀδοιπορικό στή Μεγάλῃ Ἑλλάδα».

Τῆς κ. Εὐαγγελίας Σχοινοπλοκάκη, Ἐκπαιδευτικοῦ .....σελ. 114-115

«Γραμπουσιανοί Τόποι καί Θρύλοι. Ἄγρια Γραμποῦσα».

Τοῦ κ. Ἀθανασίου Δεικτάκη, Λογοτέχνη .....σελ. 116-117

«Οἱ σφαῖρες».

Τοῦ κ. Ἰωάννου Σκουλοῦδη, Λαογράφου .....σελ. 117

«Τό Ἐκκλησιαστικό Βιβλιοπωλεῖο τῆς Μητροπόλεώς μας».

Τοῦ κ. Ἐμμανουήλ Μποτωνάκη .....σελ. 118

«Ἡ Ἐκκλησία σᾶς ἀπαντᾷ».

[Ἀπαντήσεις σέ ερωτήματα καί ἀπορίες πού θέτουν οἱ ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ μας].....σελ. 119

«Τό Χρονικό τῆς Μητροπόλεώς μας».

(Ἰούλιος - Αὐγούστος 2008) .....σελ. 120-125

«Δωρεές ὑπὲρ τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Μητροπόλεώς μας».

[Φωτογραφικό ἄλμπουμ].....σελ. 126

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ

ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

*«Άγγελοι τὴν Κοίμησιν τῆς Παρθένου,
ὄρῶντες ἐξεπλήττοντο, πῶς ἡ Παρθένος ἀπαίρει,
ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὰ ἄνω»
(Μεγαλυνάριον τῆς Ἑορτῆς)*

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπτά,
Μέσα στή σωματική καί πνευματική νωχέλεια τοῦ καλοκαιριοῦ
ἡ Ἐκκλησία μας προβάλλει, ὡς μιά δροσερή νοπή ὄαση καί
πνευματική ἀνάταση, τή μεγάλη ἐορτή τῆς Παναγίας μας. Τόν
Δεκαπενταύγουστο, ἢ ὅπως τό ὀνομάζουν πολλοί «τό Πάσχα τοῦ καλοκαιριοῦ».

Ἡ Τιμιωτέρα τῶν Χερουβεὶμ καί Ἐνδοξότερα ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφεὶμ,
ἡ Ὑπερένδοξος Μπτέρα τοῦ Θεοῦ καί Μπτέρα τῆς Ζωῆς, ἡ Παρθένος Μαρία
πού ἔγινε τό μέσο τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ, τιμάται καί ἐορτάζεται τὴν
περίοδο αὐτή καί ἰδιαίτερα σήμερα, ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, ἀπὸ ὀλόκληρη τὴν
Χριστιανοσύνη. Ἡ σημερινή ἐορτή εἶναι κορυφαία γιὰ ὀλόκληρο τὸν Ὀρθόδοξο
κόσμο καί ἰδιαίτερα γιὰ ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνας, πού εὐλαβοῦμαστε τὴν Θεοτόκο
κατὰ τρόπο ξεχωριστό, ἀναζητώντας μιά εὐκαιρία νά ἐκφράσουμε ὀλόθυμα τὴν
τιμὴ μας πρὸς τό Σεπτό πρόσωπό Της. Ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδημίας Της γίνεται ἡμέρα
χαρᾶς καί πανηγύρεως, γιατί ἡ Παναγία δέν πέθανε, ἀλλὰ μετέστη, μαζί μέ τό
σῶμα Της, καί μετέβη πρὸς τὸν Υἱό Της, πρὸς τὴν ὄντως Ζωή! Ἡ Παναγία μας
εἶναι «ἡ μετὰ θάνατον ζῶσα», πού σώζει πάντοτε, «ἀεὶ τὴν κληρονομίαν Της»,
δηλαδή ὅλους ἐμᾶς πού συναποτελοῦμε τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Γιὰ τό λόγο αὐτό ἡ Ἐκκλησία μας προβάλλει τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο ὡς
τὴν ἀνθρώπινη ὕπαρξη πού ἔζησε μέ τὸν Θεό καί γιὰ τό Θεό. Κατανοεῖ πόσο

δύσκολο μᾶς εἶναι νά ζήσουμε κι ἐμεῖς ἔτσι καί γι' αὐτό ζητᾶ καί ἐπικαλεῖται τήν ἰκεσία Της γιά τόν καθένα μας. Τήν τιμᾶ ὡς τήν ἀνακαινισμένη εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου. Καί μᾶς καλεῖ νά ἀναζητήσουμε τό γνήσιο, τό «καινούριο», τό «νέο», αὐτό δηλ. πού χαροποιεῖ ἔσωτερικά καί αἰώνια.

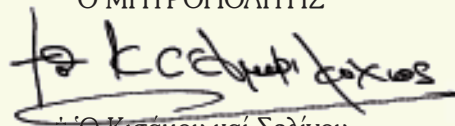
Πόσο εὐκόλο ὅμως εἶναι γιά τόν σημερινό κόσμο, τόν σημερινό ἄνθρωπο ἡ ἀναζήτηση τοῦ «νέου», τοῦ ἀθηντικοῦ, τοῦ «καινούργιου»; Γιά τόν ἄνθρωπο πού ἐλπίζει μόνο στόν ἑαυτό του, πού κρατᾶ κλειστή τήν πόρτα στήν ἀγωνία τοῦ ἄλλου, στήν φτώχεια, τόν θάνατο, τόν πόνο; Γιά τόν ἄνθρωπο πού ἀναζητᾶ συνεχῶς νέες μορφές χαρᾶς, νέες ἐμπειρίες συλλογικῶν συγκινήσεων, νέες πηγές αἰσθησιακῆς ἀπόλαυσης; Πού προτιμᾶ τήν ἄνευ ὄρων παράδοση στίς συμβατικότητες τῶν κοινωνικῶν, τεχνολογικῶν καί πολιτιστικῶν ἐπιτευγμάτων, ἀκόμα καί ὅταν γνωρίζει ὅτι τά ἐπιτεύγματα αὐτά τόν ἀλλοτριώνουν ὀλοκληρωτικά; Γιά τόν ἄνθρωπο, τέλος, πού παραμένει κλειστός, ἀναζητώντας λύτρωση σέ ψεύτικους θεούς, ὅπως ὁ διαλογισμός, οἱ ἀνατολικές θρησκείες, τά ὑλικά ἀγαθά, ὅλα δηλαδή ὅσα τόν κρατοῦν ἀκόμη περισσότερο ἐγκλωβισμένο στήν ψεύτικη εὐτυχία;

Σ' αὐτή τήν ὄντως δύσκολη πορεία μας ἡ Παρθένος Μαρία μᾶς καλεῖ νά ξαναβρεῖ ὁ καθένας μας τήν σχέση μέ τόν Υἱό καί Θεό Της καί νά πορευτοῦμε πρὸς τόν Οὐρανό ἀπαλλαγμένοι ἀπό τήν προσκόλλησι στους ἐξωτερικούς τρόπους ἀλλαγῆς. Ἔτσι καί αὐτοί ἀποκοῦν τό πραγματικό τους νόημα. Γίνονται μέσα πού διευκολύνουν τήν ζωή μας καί ὄχι σκοποί τῆς. Ἄς ἀντλήσουμε, λοιπόν, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, δύναμη καί κουράγιο ἀπό τό πάνσεπτο πρόσωπό Της. Διότι μέ τήν Κυρία Θεοτόκο ὡς παράδειγμα καί πρότυπο, δυναμώνει καί γιγαντώνεται ἡ ἀδύνατη φύση μας καί μειώνονται σταδιακά οἱ στιγμές τῆς πτώσης καί τῶν ἀμφιβολιῶν μας. Ἡ μορφή τῆς Παναγίας, πού καθοδήγησε καί στήριξε ἀναρίθμητους πιστούς, ἄς καθοδηγεῖ καί στηρίξει καί τίς δικές μας προσπάθειες.

Χρόνια Πολλά κι εὐλογημένα!

Ὁ Ἐπίσκοπος καί Πνευματικός σας Πατέρας

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Κισάμου καί Σελίνου

ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ

Ἡ παράκληση τῆς Παναγίας καί ἡ θεραπευτική τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

*«Επίβλεπον ἐν εὐμενίᾳ Πανύμνητε Θεοτόκε
ἐπί τὴν ἐμὴν χαλεπὴν τοῦ σώματος κάκωσιν
καί ἴασαι τῆς ψυχῆς μου τό ἄλλος...»*

Παράκληση τῆς Παναγίας πού διαβάζομε ἰδιαίτερα στίς ἡμέρες τοῦ 15/Αὐγούστου, εἶναι ἓνα πολύπτυχο Μνημόνιο ἀνθρωπίνου πόνου πού τό «ἐπιδίδομεν» στήν Παναγία γιά νά τό παρουσιάζει στόν Υἱό της Σωτήρα Χριστό. Εἶναι μιὰ πονεμένη ἰκεσία, πού ἀπευθύνεται στήν πονεμένη Μάνα τοῦ Σταυροῦ νά τή μεταφέρει στό Σπλαχνικό Θεό.

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Γέροντος
ἀπό Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. Εἰρηναίου

---

*«Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς πρὸς Σέ
καταφεύγω σωτηρίαν ἐπιζητῶν...
Παθῶν με ταράπτουσι προσβολαί, πολλῆς ἀθυμίας
ἐμπιπλῶσαί μου τὴν ψυχὴν...
Ἀπὸ τῶν πολλῶν μου ἀμαρτιῶν
ἀσθενεῖ τό σῶμα ἀσθενεῖ μου καί ἡ ψυχή».*

Ἡ σχέση ἀμαρτίας καί ἀσθενείας ἦταν πάντα γνωστή, ἀπό τὰ πανάρχαια χρόνια, ὅπως καί ἀντίθετα, ἡ σχέση προσευχῆς καί θεραπείας ὅπως ἀναφέρεται σέ ἀγιογραφικά καί πατερικά κείμενα καί Εὐχολόγια τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἰδιαίτερα ὅμως αὐτές οἱ θεραπευτικές ἐμπειρίες τῆς προσευχῆς πιστοποιοῦνται καί ἐπικυροῦνται καί ἀπό τή σύγχρονη Ἱατρική Ἐπιστήμη.

Βεβαίως ὑπάρχουν συχνά ἀσθένειες ἀθῶων καί ἀγίων ἀνθρώπων, πού τίς καλύπτει ἓνα ἄλλο μυστήριο καί γιά τίς ὁποῖες ἰσχύουν τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ γιά τόν Τυφλό *«οὔτε οὗτος ἡμαρτε, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ»*, (Ἰωάν. 9.3).

Εὐγνωμονοῦμε τὴν ἱατρική Ἐπιστήμη, πούναι κι αὐτή δωρεά τοῦ Θεοῦ. *«Ὁ ἰατρός νοσηλεύει καί ὁ Θεός θεραπεύει»* ἔλεγε παλαιό ἱατρικό

γνωμικό. Εὐχαριστοῦμε λέμε τὴν ἰατρικὴ πού προσπαθεῖ νά νοσηλεύει τὶς σωματικὲς ἀρρώστιες καί νά λιγοστεύει τὸν ἀνθρώπινο πόνο. Ἀλλά ὅπως εἶναι γνωστό ἡ ἐποχὴ μας εἶναι γεμάτη ἀπὸ ψυχικὲς ἀρρώστιες.

Ψυχώσεις, καταθλίψεις, ἀγχη, μοναξιά, ἀπελπισία, ἐγκλήματα καί αὐτοκτονίες, τaráσσουν καί συντaráσσουν τὸν ἄνθρωπο τῆς σημερινῆς κοινωνίας. Κι ὁ ἄνθρωπος αὐτός πού ζεῖ ἴσως σέ ὑλικά πλοῦτη, ἀλλά εἶναι στερημένος ἀπὸ ψυχικὴ ἀντοχὴ καί ἠθικὴ ἀντίσταση, καταφεύγει σέ ναρκωτικά, σέ παραθρησκεῖες, παραψυχολογίες, ψευδοφιλοσοφίες, μαντίες καί ἀγυρτίες γιὰ νά βρεῖ τὴν λύση τῶν προβλημάτων πού τὸν βασανίζουν. Καί στίς περιπτώσεις αὐτές, ἰδιαίτερα ἡ Ἐκκλησία μας, προσφέρει τὴ θεραπευτικὴ τῶν προσευχῶν της. Τὴ θεραπευτικὴ τῶν θαυμάτων καί τὴ θεραπευτικὴ ἀγωγή μιᾶς ψυχικῆς ὑγείας. «*Ἄλλο ἢ ἐπιστήμη καί ἄλλο τό θαῦμα...*», λέγει ὁ διάσημος ἰατρός Καρρέλ. Τά δυὸ αὐτά δέν συνταυτίζονται ἀλλά καί ἡ ἐπιστήμη δέν ἀποκλείει τό θαῦμα.

Πέρα ὅμως ἀπὸ τὴ θαυματουργικὴ θεραπεία, ἡ ζωὴ τῆς πίστεως καί τῆς ἀρετῆς, ὅπως τὰ βιώνει ἡ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, συντελοῦν σ' ἓνα ἀδιάκοπο θαῦμα θεραπείας καί ὑγείας στὴ ζωὴ τοῦ πιστοῦ ἀνθρώπου. Οἱ κανονισμοὶ τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴ νηστεία, τὴ λιτότητα μᾶς προφυλάσσουν ἀπὸ καταχρήσεις καί ὑπερβολές πού βλάπτουν τὴ σωματικὴ καί ψυχικὴ ὑγεία μας.

Ἡ ἐξομολόγηση τῆς Ἐκκλησίας, ποῦναι ἡ φυσικότερη καί ὑγιέστερη ψυχανάλυση, ἀδειάζει τὴν ψυχὴ μας, (τό ὑποσυνείδητο πού λένε οἱ ψυχολόγοι), ἀπὸ τὰ ἀπωθημένα, ἀπὸ τὰ δυσάρεστα δηλ. καί ἔνοχα συναισθήματα, δένει τὰ τραύματα καί τὶς πληγές της καί χύνοντας πάνω της, τό βάλαμο τῆς θείας Συγγνώμης, γεμίζει τὴν ὑπαρξὴ μας μὲ βαθειὰ γαλήνη καί γίνεται φάρμακο ὑγείας.

Τό Μυστήριό τῆς Θείας Εὐχαριστίας (Θεία Κοινωνία) μᾶς τρέφει μὲ τό Σῶμα κι Αἷμα τοῦ Χριστοῦ

καί μᾶς ὀπλίζει μὲ «*Μυστικὲς Δυνάμεις... ἄγνωστες στὴ Βιολογία καί τὴν ψυχολογία*».

Ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος λέγει ὅτι: «*οἱ χριστιανοὶ μετὰ τῆς Θείας Κοινωνίας αἰσθάνονται δυνατοὶ ὡς λέοντες*».

Ἡ Ὁρθόδοξη παράδοση λοιπὸν δέν παραβλέπει τὴν ἰατρικὴ Ἐπιστήμη. Τὴν τιμᾶ σάν δωρεὰ τοῦ Θεοῦ, πού συντελεῖ καί αὐτὴ στὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ὅμως ἡ ἀληθινὴ θεραπεία ὅπως τὴν ἐννοεῖ ἡ Ἐκκλησία μας, δέν εἶναι ἀπλῶς ἡ ἀποκατάσταση μιᾶ βλάβης στὸν ψυχοσωματικὸ ὀργανισμό τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά εἶναι ἡ ἀποκατάσταση τῆς ἀρμονίας ψυχῆς καί σώματος. Ἡ ἀποκατάσταση τῶν σχέσεων τοῦ ἀρρώστου μὲ τό περιβάλλον του, φυσικὸ καί κοινωνικὸ, καί πέρα ἀπ' αὐτὰ ἡ ἀποκατάσταση μὲ τὸν πλάστη καί δημιουργὸ μας, τὸ Θεό.

Χαρακτηριστικὸ εἶναι τό τέλος ὅλων τῶν Εὐχῶν πού ἡ Ἐκκλησία μας ἀπαγγέλει στούς ἀρρώστους ὅταν λέγει: «*Ἀποδίωξον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν ἀρρώστιαν καί ἀσθένειαν, ἵνα ἐξαναστᾶς τῇ χειρὶ σου τῇ κραταιᾷ δουλεύσῃ σοι μετὰ πάσης εὐχαριστίας καί ἵνα σοι δόξα ἀναπέμψῃ τῷ Πατρὶ καί τῷ Υἱῷ καί τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι*».

Αὐτὴ ἡ δοξολογία τοῦ ἀρρώστου στὸν Τριαδικὸ Θεό εἶναι ἓνα χαρούμενο τραγούδι τῆς ψυχῆς μας, πὼς βρήκαμε τὴν θεραπεία καί τὴν ὑγεία μας. Εἶναι ἓνα χαρούμενο τραγούδι πὼς ξαναβρήκαμε τὴ ζωὴ στὴ βαθειὰ τῆς ἐννοια, πού εἶναι καί ἡ σωτηρία μας...

...Τότε δεν είμαστε τίποτα...!

Τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Ἰγνατίου Χατζηνικολάου
Θεολόγου - τ. Λυκειάρχου
Ἱεροκήρυκος Ἱ. Μητροπόλεως Κισιάμου Σελίνου

Τὸν τίτλο τοῦ σημερινοῦ μου γραφοῦ τὸν πήρα ἀπὸ τὸ ἐκλεκτὸ ἄρθρο τῆς Νίκης-Ἄννας Παπουλάκου μὲ τίτλο «Σκόρπιες Σκέψεις» (Ἐφημερίδα «Η ΝΙΚΗ», τῆς Νίκαιας Πειραιῶς).

Ἡ καταξιωμένη ἀρθρογράφος μὲ τὰ μεσὰ γράφτὰ της, μᾶς «φωτογραφίζει» τὴν εἰκόνα τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου. Τίποτα δὲν ὠραιοποιεῖ. Τίποτα δὲν ὑπερβάλλει. Καί εἰλικρινά, μέσα στὰ τόσα ἔντυπα πού μοῦ ἔρχονται, ψάχνω νὰ βρῶ κάτι δικό της γραφτό. Ἡ γλῶσσα της ὠραία.

Οἱ παρατηρήσεις της ὀρθές καὶ ἀντικειμενικές καὶ οἱ κρίσεις της ἄριστες. Αὐτὴν τὴν χαρὰ καὶ ὠφέλεια δὲν θέλω νὰ τίς κρατῶ μόνο δικές μου, ἀλλὰ νὰ τίς μοιράζομαι μὲ τούς ἀγαπητούς μου ἀναγνώστες, κάτι πού ἔχω ξανακάνει καὶ εὐκαιριακά, θὰ ἐπαναλαμβάνω.

Γράφει λοιπὸν ἡ κ. Νίκη-Ἄννα Παπουλάκου: «Ἀπογοήτευση, ἀπελπίσια καὶ ἐνίστη ἀηδία σέ πιάνει, ἂν τύχει καὶ πατήσεις τὸ κουμπὶ τῆς TV, ἔτσι γιὰ νὰ περάσει ἡ ὥρα σου, γιὰ νὰ χαλαρώσεις μετὰ ἀπὸ μιά κοπιαστικὴ μέρα, ἢ καὶ γιὰ νὰ ἐνημερωθεῖς ἀκόμη! Θεέ μου, τί ἀκοῦμε καθημερινά.

Ἀκόμα καὶ οἱ εἰδήσεις... πρέπει νὰ ἔχεις πάρει τὰ ἡρεμιστικά σου πρῶτα!... Συμβαίνουν διάφορα, δέ λέω, ὅμως ὁ τρόπος πού μεταδίδονται-μεταφέρονται, ξεπερνᾶ τὴν εἶδηση, τὴν ἐνημέρωση, ἀγγίζει τὴν ὑπερβολή! Ἄσε ἐκεῖνες οἱ συζητήσεις καὶ τὰ σχόλια ἀπὸ τὰ παράθυρα ἐπὶ παντός ἐπιστητοῦ! Λένε, λένε καὶ τίποτα οὐσιαστικὸ δὲν λένε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἐνταση, διαξιφισμοὶ καὶ ἀποτέλεσμα; Τίποτα! Γιατί τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἔρχεται μὲ συζητήσεις στρογγυλῆς τραπέζης, οὔτε μὲ τὸ «ἀμπεμπα μπλόμ» πού παίζουν ὅλοι αὐτοὶ τῶν παραθύρων μεταξύ τους! Τὸ μόνο πού καταφέρνουν, νὰ μπερδεύουν περισσότερο τὸ μυαλό τοῦ ἀπλοῦ κοσμάκη καὶ νὰ τὸ ἀποσποῦν ἀπὸ τὰ πραγματικὰ αἴτια τῶν προβλημάτων

του.

Μὰ τί ἄλλα πρέπει νὰ συμβοῦν γιὰ νὰ καταλάβουμε πού ἔχουμε φτάσει πλέον; Καὶ τί κάνουμε γι' αὐτό; Μὲ τὸ νὰ βριζόμαστε στὰ παράθυρα καὶ πηγαίνοντας πέρα δῶθε τίς εὐθύνες, βγαίνει κάτι; Ὁχι βέβαια!

Ἄν δὲν συνειδητοποιήσουμε ὁ καθένας μόνος του σέ ποῖο σημεῖο ἔχουμε φθάσει καὶ φταῖμε ὅλοι γι αὐτὸ-ἀλλοίμονό μας!

Ἡ ἄλλη πετάει τὸ παιδί ἀπὸ τὸ παράθυρο γιατί τὴν ἐνοχλοῦσε τὸ κλᾶμα του. Ὁ ἄλλος σκοτώνει σὸ φανάρι γιατί κάποιος τὸν προσπέρασε, ἄλλος βάζει φωτιά καὶ καίει ἄνθρωπο γιὰ 100€, γονεῖς πουλᾶνε τὰ παιδιά τους ἐναντι «ἐνός πινακίου φακῆς», προσωπικές στιγμὲς ταξιδεύουν σὸ διαδίκτυο, μαθητὲς ἐκβιάζουν... καὶ ἄλλα πολλά, ἄ! καὶ ἡ «ἐπανάσταση τῶν καλῶν τῆς φράουλας»!

Ἡ κλεψιά καὶ ἡ ἀπάτη στὴν καθημερινότητά μας, ἀσφάλεια γιὰ τὸν πολίτη σχεδὸν ἀνύπαρκτη! Μοιάζει πλέον αὐτὸ τὸ μαγαζὶ πού λέγεται Ἑλλάδα, «ἀμπελι ξέφραγο κι ὅπως λέει ὁ λαός «μπεῖτε σκύλοι ἀλέστε κι ἀλεστικά μὴ δώσετε»!

Ὅλοι γιὰ τὴ δικαιοσύνη μιλοῦν! Τῆς πετᾶνε τὸ μπαλάκι! Τί νὰ κάνει καὶ ἡ δικαιοσύνη; Ἐτσι ὅπως λειτουργοῦν οἱ ὑπηρεσίες, οἱ ἔρευνες, ἡ γραφειοκρατία... τσάμπα συντάσσει καὶ μελετᾶει δικογραφίες! Μέχρι νὰ ὀλοκληρωθοῦν, νὰ ἐκδικασθοῦν καὶ νὰ καταλήξουν κάπου... ἐ! ἡ ἐπόμενη γενιά μπορεῖ νὰ μάθει τί ἀπέγινε!...

Ἄσε αὐτὸ πιά μὲ τίς μνύσεις! Ἐχουμε σπάσει πιά ὅλα τὰ ρεκόρ! Γιατί κι ἂν παραπονεθεῖς, γιὰ ὅποια καταγγελία ἔχεις νὰ κάνεις, ἡ συνήθης ἀπάντηση εἶναι: «Κάνε μήνυση». Καὶ ἐκεῖ τελειώνει ἡ ὅποια βαρύτητα ἢ μὴ τῆς καταγγελίας καὶ ἀρχίζει ὁ Γολγοθᾶς τῶν δικαστῶν. Καὶ φυσικά τὸ ἀποτέλεσμα τὸ γνωρίζουμε ὅλοι. Γιατί ὑπάρχουν καὶ θέματα πού δὲν ἐπιλύονται μὲ μνύσεις, οὔτε νόημα ἔχουν αὐτές! Εἶναι θέματα πού ἀπαιτοῦν ἄμεση ἔρευνα καὶ δράση γιὰ νὰ ὑπάρξει πιθανὸ ἀποτέλεσμα, διαφορετικὰ τὰ λιμνάζοντα ὕδατα στὴν ἴδια θέση θὰ βρίσκονται καὶ γι' αὐτὸ βρίσκονται!.

Δυστυχῶς ἔχουμε πιάσει πάτο, ὄχι μόνο ἐν Ἑλλάδι μὰ καὶ γενικότερα, ὅμως ἐμᾶς μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ σπίτι μας, δηλαδή ὁ τόπος μας, ἡ Ἑλλάδα! Πῶς τὴν καταστήσαμε ἀλήθεια; Γιατί, μὴ μοῦ πεῖτε πὼς εἴμαστε ἀμέτοχοι καὶ πάντα μόνο οἱ ἄλλοι ἢ τὸ σύστημα φταίει; Μὲ τὴ δική μας ἐπὶ σειρά ἐτῶν ἀνοχή καὶ ἀδιαφορία φτάσαμε ἐδῶ πού

φτάσαμε. Κάπου ίσως μᾶς βόλεψαν ὀρισμένα πράγματα, κάπου εἴχαμε βάλει παρωπίδες καί πιστεύαμε τό «ὄλα πᾶν καλά μέ coca cola», κάπου τρέχαμε νά προλάβουμε τίς καταναλωτικές ἀνάγκες πού μᾶς περνοῦσαν καί μᾶς περνοῦν καθημερινά μέ μηνύματα, εἰκόνες καί ὄλα τά σχετικά! Ἀνάγκες πού μᾶς τίς δημιούργησαν, μᾶς τίς καλλιέργησαν κι ἐμεῖς τίς ἀσπασθήκαμε καί ἰδού τό ἀποτέλεσμα! Ξεχάσαμε πώς εἴμαστε ἄνθρωποι καί πρέπει νά ζήσουμε καί πώς γιά νά ζήσουμε καί τά λίγα φθάνουν! Ἀνοιχτήκαμε σέ δάνεια, σέ ἀπολαύσεις, σέ διάφορα ἀγαθά τῆς πλαστῆς πραγματικότητας πού μᾶς παρουσιάζουν. Καί κάποια στιγμή...ξυπνήσαμε! Ἀφοῦ μᾶς τύλιξε καλά τό γρανάζι τῆς «μεγάλῃς ζωῆς», ἤρθε καί τό πέρασμα τῆς δραχμῆς στό εὐρώ!! Ἐκεῖ ἄρχισε ἡ ἀντίστροφη μέτρηση γιά τόν καθένα μας! Σφίξανε τά πορτοφόλια κι ἀρχίσαμε νά ψαχνόμαστε πώς κάτι δέν πάει καλά!.. Ἔλα ὅμως πού αὐτό τό κάτι δέν ἦταν μόνο κάτι; Ἦταν καί εἶναι κάτι πολύ μεγάλο καί βαθύ πού μᾶς ἔχει ξεφύγει πιά τόν ἔλεγχο.

Γιατί ἀπό τά «ἀσήμαντα» φθάνουμε στά σημαντικά! Κι ὅταν ἀδιαφοροῦμε στά πρῶτα μᾶς πέφτουν τά δευτέρα στό κεφάλι. Ἔνα ἀπλό παράδειγμα: Σήμερα ἄκουσα γιά ἕνα παιχνίδι στό internet, «ὁ Ἰησοῦς δρομέας!...». Ἄκουσον, ἄκουσον!

«Σιγά, καλέ μου» θά ποῦν μερικοί. «Τί, σοῦ ἔθιξαν τή θρησκεία; Ἔνα παιχνίδι εἶναι». Ναί, ἕνα παιχνίδι

εἶναι, πού ὅμως ἐξευτελίζει τήν ἔννοια τοῦ σταυροῦ, τοῦ μαρτυρίου... πέρα ἀπό θρησκεία!! Κάπως ἔτσι ἐξευτελίσαμε ὄλες τίς ἔννοιες, ὄλα τά πιστεύω μας καί κάθε ἠθική ἀξία! Μέ παρόμοιο τρόπο ἐξευτελίσαμε ἔννοιες ἀξιῶν καί συμβόλων! Μέ αὐτό «τό καλά καί τί ἔγινε»; φτάσαμε ἐδῶ πού φτάσαμε. Ἀκόμη καί μιὰ εἰκόνα περνάει μηνύματα καί ἰσοδυναμεῖ μέ χίλιες λέξεις!

Κάπως ἔτσι ἔχει διαβρωθεῖ καί ἡ νοοτροπία μας. Μόλις μᾶς πατήσουν τόν κάλο, τότε βάζουμε τίς φωνές! Διαφορετικά, ὄλα τά βρίσκουμε φυσιολογικά. Τίποτα δέν μᾶς ἐνοχλεῖ...

Δυστυχῶς ὅμως μόνο στά παραμύθια ὑπάρχει, ἢ μᾶλλον ὑπῆρχε ἡ καλή Νεραΐδα μέ τό μαγικό ραβδί πού ἄλλαζε τά πάντα! Τώρα, ἀκόμα καί τά παραμύθια καί τά παιχνίδια, ἔχουν ἀγριέψει. Ὅλα αὐτά τά «πρωτόγνωρα» πού συμβαίνουν καθημερινά, εἶναι οἱ πρῶτοι καρποί πού θερίζουμε ὡς κοινωνία τοῦ 21^{ου} αἰῶνα. Ὅλοι λάβαμε μέρος στή σπορά κι ἀκόμη σπέρνουμε.

Ἄν αὐτό εἴμαστε, αὐτό πού καθημερινά βλέπουμε στά κανάλια.. Τότε δέν εἴμαστε τίποτα! Μᾶς ἱκανοποιοῦν αὐτά πού βλέπομε; Ἄς ρωτήσῃ ὁ καθένας μας τόν ἑαυτό του καί ἀνάλογα μέ τίς ἀπαντήσεις πού θά πάρει ἄς ἀποφασίσει καί ἄς πράξει ἀνάλογα.

Ἔλεγε ὁ μακαριστός Ἐπιφάνιος ὅτι μέ πάρα πολύ μικρὸ ἀντάλλαγμα πουλάει ὁ Θεὸς τὰ ἀγαθά του σ' ἐκείνους πού σπεύδουν νὰ τὰ ἀγοράσουν, γιά ἕνα κομματάκι ψωμί, ἕνα τιποτένιο ροῦχο, ἕνα ποτήρι κρύο νερό, ἕναν ὄβολο.

Πρόσθετε καί τοῦτο:

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος δανείζεται ἀπὸ ἄλλον ἄνθρωπο, εἴτε γιατί εἶναι πολύ φτωχὸς εἴτε γιά νὰ βελτιώσει κάπως τὴ ζωὴ του, τὴν ὥρα πού ἐπιστρέφει τὸ δάνειο ἐκφράζει βέβαια τὴν μεγάλη του εὐγνωμοσύνη, ἀλλὰ τὸ ἐξοφλεῖ κρυφά, ἐπειδὴ ντρέπεται. Ἐνῶ ὁ δεσπότης Θεὸς ἐνεργεῖ ἀντίστροφα. Δανείζεται κρυφά ἀλλὰ τὰ ἐπιστρέφει ἐνώπιον ἀγγέλων, ἀρχαγγέλων καὶ δικαίων ψυχῶν.

***

Ἀδελφὸς εἶπε στὸν ἀββᾶ Ποιμένα:

«Ἐὰν δώσω στὸν ἀδελφὸ μου λίγο ψωμί ἢ κάτι ἄλλο, οἱ δαίμονες μολύνουν τὴν πράξη αὐτὴ σὰν νὰ γίνετα ἀπὸ ἀνθρωπαρέσκεια».

«Κι ἂν ἀκόμη γίνετα ἀπὸ ἀνθρωπαρέσκεια, ἐμεῖς θὰ δώσουμε στὸν ἀδελφὸ ὅ,τι χρειάζεται».

Καὶ τοῦ εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολή:

«Δυὸ ἄνθρωποι ἦσαν γεωργοὶ καὶ κατοικοῦσαν στὴν ἴδια πόλη. Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἔσπειρε καὶ εἶχε λίγη σοδειά καὶ ἀκάθαρτη. Ὁ ἄλλος ἀμέλησε καὶ δὲν ἔσπειρε, γι' αὐτὸ δὲν εἶχε καθόλου σοδειά. Ἄν ἐπέφτε πείνα, ποιὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ θὰ εἶχε νὰ ζήσει;»

«Αὐτὸς πού ἔβγαλε τὴ λίγη καὶ ἀκάθαρτη σοδειά», ἀποκρίθηκε ὁ ἀδελφός.

«Ἔτσι λοιπὸν κι ἐμεῖς - λέει ὁ Γέροντας - ἄς σπέρνουμε λίγα, ἔστω καὶ ἀκάθαρτα, γιά νὰ μὴν πεθάνουμε ἀπὸ τὴν πείνα».

ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟ

ΜΗΝ ΠΟΛΕΜΑΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Σκληρόν σοι πρόσ κέντρα λακτίζειν»

(Πράξ. 26,14)

Ηταν 400 μ.χ. όταν την πόλη του Κωνσταντίνου κυβερνούσε το αυτοκρατορικό ζεύγος ο Άρκάδιος και η Εὐδοξία.

Κάποια μέρα η κακίστη και μοχθηρή, αλλά ευφρεσάτη Εὐδοξία, κάλεσε σε σύσκεψη όλους τους αξιωματούχους της αὐλῆς. Τί νά κάνει; Καλό στό λαό; Όχι!

Θέμα τους ἦταν ἡ σκληρή τιμωρία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, τοῦ ὁποῖου ἡ γλῶσσα, ὡς ἄλλος Προφήτης και Πρόδρομος, ἔλεγχε τίς κακίες και παρανομίες της.

Ἀπό ὄλους ἀκούστηκαν διάφορες προτάσεις. Νά τόν ἐξορίσομε, νά τόν φυλακίσομε, νά δημεύσομε τήν περιουσία του, νά τόν καθαίροσομε, νά τόν φονεύσομε.

Κάποιος ἀπ' αὐτούς εἶπε. Σταματήστε, τίποτα δέν εἶπαμε! Ὁ Ἰωάννης δέν φοβᾶται τίποτε ἀπ' ὄλα αὐτά. Μῆτε φυλακές, μῆτε ἐξορίες, μῆτε δεσμά, μῆτε θάνατο.

«Ἄς μέ ἐξορίσουν», τόν ἄκουσα νά λέει ὁ ἴδιος, «θά τό δεχθῶ μέ χαρά, τοῦ Κυρίου ἡ γῆ και τό πλήρωμα αὐτῆς.

Ἄς μέ φυλακίσουν, αὐτό θά περιποιήσῃ σέ μένα τιμή. Ἄς δημεύσουν τήν περιουσία μου, δέν ἔχω τίποτα παρά μόνο τό ράσο μου και τά βιβλία μου, τίποτα δέν ἔφερα στόν κόσμο τοῦτο, τίποτα δέν ἀπόκτησα, ἀλλά και τίποτα δέν παίρνω ἐξερχόμενος ἀπ' αὐτή τῆ ζωῆ. Δέν μέ τρομάζει ἡ φτώχεια, δέν ἀγαπῶ τόν πλοῦτο. Δέν μέ πτοοῦν οἱ ἀπειλές, δέν μέ ἀποθαρρύνουν οἱ ὕβρεις, δέν μέ λυγίζουν οἱ βασιανισμοί, τό κάστρο τῆς Ἐκκλησίας ἀντέχει.

Ἄν σοφισθοῦν και πάρουν πριόνι και πριονίσουν τό σῶμα μου, παρέα μου θά ἔχω τόν Ἡσαΐα τόν Προφήτη. Ἄν μέ ρίψουν στήν θάλασσα, παρέα μου θά ἔχω τόν Ἰωάνη τόν Προφήτη. Ἄν μέ ρίψουν στή φωτιά, θά ἔχω συντροφιά μου τά τρία παιδιά τῆς καμίνου, ἐκεῖνα θά μέ παρηγοροῦν και θά καταψύχουν τήν γλῶσσα μου. Ἄν ἀποφασίσουν νά μέ λιθοβολήσουν, θά βρεθῶ κοντά στόν πρωτομάρτυρα Στέφανο. Ἄν, τέλος, πάρουν τσεκουῖρι και κόψουν τό κεφάλι μου, ἄς εἶναι ἡ ὥρα ἐκείνη εὐλογημένη γιατί θά βρεθῶ συντροφιά μέ τόν Ἰωάννη τόν Πρόδρομο, τόν ὁποῖο ἀποκεφάλισαν. Λοιπόν, δέν μέ τρομάζουν τά φόβητρα τοῦ κόσμου και δέν μέ δελεάζουν τά θέλητρα του, ἀδίκως πολεμοῦν τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ».

Τό συνέδριο τῆς φαῦλης και διεστραμμένης ἐκείνης αὐλῆς ἀποφάσισε νά ἐξορισθεῖ ὁ Ἰωάννης στά βάθη τῆς Μ. Ἀσίας. Λίγο πρίν τήν ἐξορία Του ὁ μέγας αὐτός Πατέρας, ἔγραψε ἐπιστολή ἡ ὁποία παραμένει στούς αἰῶνες ὡς αἰῶνιο σύμβολο θάρρους, πίστεως, ὑπομονῆς και ἀντίστασης.

«Εἶναι πολλά τά κύματα και φοβερή ἡ τρικυμία, γράφει στήν ἐπιστολή Του, ἀλλά δέν φοβᾶμαι πῶς θά καταποντισθῶ διότι στέκομαι σέ ἰσχυρό βράχο τήν Ἐκκλησία. Ἄς μαίνεται ἡ θάλασσα, δέν θά καταποντίσει τό σκάφος Της. Ἄς τήν πολεμοῦν, δέν μποροῦν νά τήν βλάψουν. Τήν κάνουν πιο ἔνδοξη, ἐνῶ αὐτοί καταστρέφονται.

Κλωτσοῦν τά μυτερά καρφιά, τά καρφιά δέν χαλοῦν, μόνο τά πόδια τους ματώνουν. Τίποτα πιο ἰσχυρό ἀπό τήν Ἐκκλησία, τίποτα πιο ἔνδοξο ἀπ' ἐκείνη ἀφοῦ εἶναι ὁ Χριστός. Ἄν πολεμᾶς ἄνθρωπο ἢ θά νικηθεῖς ἢ θά νικήσεις, ἄν πολεμᾶς τήν Ἐκκλησία ἀδύνατον. Θά νικηθεῖς! Διότι ἔχει κεφαλή Της τό Χριστό, Ἐκεῖνον πού ἐπιβλέπει τήν

Τοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου

π. Ἐμμανουήλ Μπαριωτάκη

Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Διτ. Κισάμου

γῆ και τήν κάνει νά τρέμει και μόνο μέ τό νεῦμα Του τήν στερεώνει ξανά και τήν συντηρεῖ.

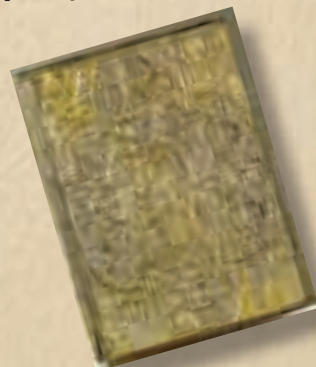
Μήπως αἰσθάνεσαι πιο ἰσχυρός ἀπ' Ἐκεῖνον; Ἡ Ἐκκλησία ἰσχυρότερη πάντων ἐστί, και τῆς γῆς και τοῦ οὐρανοῦ και τῶν ὁρατῶν και τῶν ἀορατῶν. Καί τόν ὄπλων ἰσχυρότερη και τῶν ἀπειλῶν και τῶν λυπηρῶν και τῶν βασάνων. Ἄν δέν πιστεύεις, τά λόγια, πίστεψε στά πράγματα.

Πόσοι τύραννοι θέλησαν νά τήν διαλύσουν; Πόσα τηγάνια χρησιμοποιήθηκαν; Πόσα καμίνια και δόντια θηρίων και ξίφη ἀκονισμένα; Καί δέν τήν νίκησαν. Ποῦ οἱ πολέμοι; Ξεχάστηκαν και παραδόθηκαν στήν ληημοσύνη. Ἡ Ἐκκλησία ὁμως λάμπει πιο πολύ και ἀπό τόν ἥλιο. Ἐκεῖνοι χάθηκαν, ἡ Ἐκκλησία μένει ἀθάνατη.

Καί ἄν ἐπιστρατεύσουν ὄλες τίς δυνάμεις τοῦ σκότους, μήν περιμένουν ὅτι θά τήν γκρεμίσουν. Δέν ἀποτελεῖται ἀπό πέτρες, ἀποτελεῖται ἀπό πλῆθος πιστῶν. Πόσοι σῦλοι στερεώνουν τήν Ἐκκλησία, δεμένοι ὄχι μέ σίδηρο, ἀλλά μέ τήν πίστη. Τόσοι πολλοί και πιο δυνατοί και ἀπό τήν φωτιά. Ἄλλά και ἕνας μόνο νά ὑπῆρχε, τίποτε δέν θά κατόρθωναν.

Γνωρίζουν πόσες πληγές ἄνοιξαν στούς μάρτυρες; Παιδιά, ἄνδρες ἀλλά και τρυφερές παρθένες πού ἦταν πιο μαλακοί και ἀπό κερύ, ἔμειναν στερεότεροι και ἀπό πέτρα. Ἔσχιζαν τά πλευρά τους, ἀλλά ἡ πίστη τους παρέμενε. Ἀτόνιζε τό σῶμα τους, γιγάντωνε ἡ πίστη. Ἐλιωνε ἡ σάρκα, δυνάμωνε τό φρόνημα. Φθειρόταν ἡ ὕλη, ἔμενε ἡ εὐλάβεια.»

Καί ἄν τότε μέ τά ἰσχυρά μέσα τοῦ τρόμου και τοῦ φόβου δέν κατάφεραν νά κρημνίσουν τό ἀπόρθητο κάστρο πού λέγεται Ἐκκλησία, θά τό καταφέρουν σήμερα μέ τά ψευτοσυνθήματα, τίς ὕβρεις, τίς συκοφαντίες και τούς χλευασμούς; Ἄν δέν κατάφεραν νά λυγίσουν τήν πίστη και τό φρόνημα τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων διά μέσου τῶν αἰῶνων, ἐλπίζουν ὅτι θά τό κάνουν σήμερα; Όχι! Ἡ Ὁρθόδοξη Ἁγία Ἐκκλησία μας καλά κρατεῖ. Δέν φοβᾶται. Δέν πτοεῖται. Δέν ἀπειλεῖται. Στέκεται και ὑπάρχει διαχρονικά γιά νά ἀγαπᾶ, νά εὐλογεῖ, νά σκέπει και νά ἀγιαζει τά ἑκατομμύρια τοῦ λαοῦ της ἀκόμα και τῶν πολεμίων της, ἀφοῦ Ἐκκλησία ἴσον Χριστός, και Χριστός ἴσον ΑΓΑΠΗ!

Άγχη πολυτελείας

ρίν λίγα χρόνια γνωρίζαμε τό άγχος τής φτώχειας, τής άβεβαιότητας για τό μέλλον, τής άνεργίας, τών σπουδών και τής άποκατάστασης τών παιδιών μας, πού και σήμερα έξακολουθούν νά ύφίστανται όλες οι αιτίες, πού τά προκαλούν και συνεχώς εντείνουν τό κοινωνικό πρόβλημα συσσωρεύοντας άγχη στις καρδιές τών ανθρώπων. Ένα άγχος μόνο δέν γνωρίζαμε: **τό άγχος πολυτελείας.**

Βέβαια, τό άγχος αυτό ίσως δέν τό είχαμε προσέξει, γιατί πάντοτε ύπήρχε και ύπάρχει και ποικίλει ανάλογα μέ τήν κάθε εποχή. Είναι τό άγχος τής ευμάρειας, πού όφείλεται στήν πολυτέλεια, τόν πλούτο - πάντοτε μέ τήν ύποκειμενική και σχετική έννοιά του - σήμερα δέ στήν ύπερκατανάλωση. Άφορμή για τίς σημερινές σκέψεις μας έδωσε δημοσίευμα καθημερινής έφημερίδος πού αναγράφει τήν είδηση: «*Οί Σουηδοί κάνουν τόν άπολογισμό τους, όπως τόν κάνουν όλοι οι λαοί του κόσμου. Παρά τή μακάρια ουδετερότητά τους, παρά τήν ύλική ευημερία τους, μιλούν κατά κόρον για τά άγχη τους. Όταν οι πόλεμοι άφανίζονται ή κρατούν σέ βρασμό τόσο έκτεταμένες περιοχές του κόσμου, όταν ή πείνα και*

**Του Αιδεσιμολογιώτατου Πρωτοπρεσβυτέρου
π. Εύαγγέλου Παχυγιαννάκη
Άρχιερ. Επιτρόπου Ί.Μ. Πέτρας & Χερρονήσου**

ή άρρώστια ξεκληρίζουν δεκάδες έκατομμύρια ψυχές στις ύπανάπτυκτες χώρες, όταν τόσα δεινά, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά βασανίζουν άλλους λαούς, τό νά μιλούν οι Σουηδοί για άγχη φαίνεται έκ πρώτης όψεως άστείο, άπίστευτο. Και όμως μιλούν. Και ζούν τά δικά τους

άγχη». Αυτά τά άγχη, πού είναι προϊόντα ύπερεπάρκειας ύλικών αγαθών.

Οί άνθρωποι αυτοί θά έπρεπε νά είναι άπαλλαγμένοι από κάθε μορφής άγχους. Νά είναι ευτυχισμένοι, γεμάτοι από χαρά, άπολαμβάνοντας τά αγαθά του πολιτισμού. Γιατί, δικαιολογεϊται νά είναι γεμάτος βασανιστικές σκέψεις αυτός πού δέν έχει καθημερινά έξασφαλισμένο τό μεροκάματο, ό ανασφάλιστος, ό φτωχός φαμελίτης, πού έχει νά μεγαλώσει και νά σπουδάσει παιδιά, ό μικρός βιοπαλαιστής πού τόν καταπλάκωνουν τά χρέη και οι φόροι. Μά νά είναι άγχωμένος, νά μήν τόν πιάνει ύπνος και νά καταφεύγει στά ψυχοφάρμακα αυτός πού έχει έξασφαλίσει μία ζωή γεμάτη χλιδή, πολυτέλεια και κάθε είδους άπολαύσεις και αγαθά, αυτό δέν τό χωράει ό νοός του ανθρώπου. Και όμως! Ο άφρων πλούσιος τής γνωστής παραβολής του ευαγγελίου είναι πάντοτε παρών μέ τά άγχη τής πολυτελείας του. Και δυστυχώς αυτό τό μικρόβιο, πού άρρωσταίνει ψυχικά τόν άνθρωπο από αυτά τά άγχη τής πολυτελείας έρχεται σιγά- σιγά ως μεταδοτική νόσος και έδω. Είναι ή άπληστία του ανθρώπου, πού έχει τή φύτρα της στήν κρίση τών πνευματικών και ήθικών άξιών.

Η οικονομική, καθώς και κάθε άλλη κοινωνική κρίση, δέν είναι ζήτημα οικονομικών αγαθών. Είναι κρίση ήθική. Οικονομικά αγαθά ύπάρχουν για όλους τους ανθρώπους τής γής, αλλά ή ήθική κρίση είναι εκείνη πού ύπαγορεύει τήν άνιση κατανομή τους και τή συσσώρευση του πλούτου στά χέρια τών ολίγων. Όταν ό άνθρωπος άποστατήσει του θελήματος του Θεού, άρνηθεί τόν Θεό του και θελήσει νά άποδώσει ό ίδιος δικαιοσύνη, τότε λαθεύει. Οικειοποιεϊται τά πάντα προς ίδιον όφελος και όδηγεϊται στον παράνομο πλουτισμό. Άλλά, τί μέ τουτο; Ο άνθρωπος όταν χάσει τό πνευματικό νόημα τής ζωής, ή ψυχή του γεμίζει από ένα κενό. Και τό κενό αυτό δέν γεμίζει μέ ύποκατάστατα. Όταν τελειώσει τό άγχος έξευρέσεως του έπιούσιου, τότε άρχίζουν άλλα άγχη, πού τοποθετούνται σέ ύψηλότερα επίπεδα, πάνω από τίς όρέξεις του σώματος. «Τά πνευματικά άγχη κάθε είδους είναι εκείνα πού έρχονται ύστερα από τό “στομαχικό” και καλύπτουν μία άτέλειωτη κλίμακα για νά φθάσουν στά λεγόμενα άγχη πολυτελείας, αυτά πού βασανίζουν τους Σουηδούς».

Άν ρωτούσαμε τόν ιερό Χρυσόστομο, πού όφείλεται τό άγχος και πώς μπορούμε ν' άπαλλαχθούμε από αυτό; Θά μās άπαντούσε: «*Πλούσιοι και φτωχοί τυρανιοϋνται έξίσου, πολλές φορές μάλιστα οι πλούσιοι πιό πολύ από τους φτωχούς. Αναθέστε τά προβλήματά σας στον Θεό. Πιστεύετε ότι τίποτε δέν είναι δικό σας, μήν κάνετε τίποτα πού νά άποβλέπει σπή δόξα τών ανθρώπων, αλλά μόνο ό,τι είναι ευάρεστο στον Θεό και ή καρδιά σας θά είναι πάντοτε γεμάτη από τήν αύρα του πνεύματος.*

Άξίες πού στηρίζουν τήν Οικογένεια καί τό Παιδί

Τῆς κ. Ἀγγελικῆς Μαστρομιχαλάκη

Δρ. Φιλοσοφίας – Ἐκπαιδευτικοῦ - Συγγραφέως *

οἷός μπορεῖ νά μάθει τίς ἀξίες τῆς ζωῆς πρῶτος στό παιδί; Μόνο οἱ γονεῖς!

Ἡ οἰκογενειακή ἐστία θά ἀναπτύξει τά δῶρα τοῦ πνεύματος καί τῆς ψυχῆς. Ἐκεῖ ὅπου ἡ ἠθική δέν εἶναι μόνο ἦθος (συνήθειες) ἀλλά καί ἔθος. Τό ἔθος στά ἀρχαῖα ἐλληνικά, ἔθος-ἦθος, σημαίνει περιβάλλον, σημαίνει ὁ χῶρος, τόν ὁποῖο ὀργανώνεις ἀκριβῶς γιά νά εἶναι χῶρος πολιτισμοῦ, μέσα στόν ὁποῖο θά ζήσεις. Ὁ πολιτισμός ἀποτελεῖ τή βάση τῶν ἀξιῶν, εἶναι ὁ χῶρος ἐπαφῆς μέ τόν ἄλλο (ἔχοντας περισσότερο ἐπαφή μέ τά πράγματα παρά μέ τόν συνάνθρωπο).

«Λαός πού δέν
ἔχει χτίσει τόν
Πολιτισμό του
στήν Παιδεία
του,
μοιάζει μέ
κάστρο
χτισμένο στήν
ἄμμο».

Ἄδ. Κοραῆς

Ποιές ἀξίες στηρίζουν πραγματικά τήν οἰκογένεια σήμερα;

Ἀγάπη - Σεβασμός - Ὑπομονή - Ἀνεκτικότητα - Σταθερότητα - Σύνεση - Κοινωνικότητα - Ὑπευθυνότητα - Τάξη - Εἰλικρίνεια - Ἐμπιστοσύνη - Διάλογος - Δημιουργικότητα - Συνεργασία - Γενναιοδωρία - Συμπόνια - Φιλία - Ἐλευθερία - Δικαιοσύνη - Εἰρήνη - Χαρά - Πίστη.

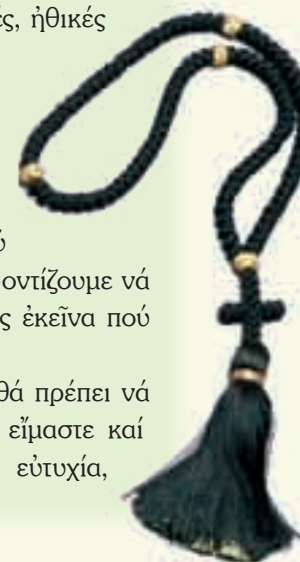
Ἡ γνωριμία μέ τίς ἀξίες ξεκινάει ἀπό τό σπίτι

Ἡ ἀξία ὡς ἔννοια σημαίνει:

- τό ποσό ἢ τά ἀγαθά στά ὁποῖα ἀντιστοιχεῖ κάτι,
- ὁ βαθμός στόν ὁποῖο εἶναι κάτι/κάποιος σημαντικός,
- ἡ ἀποτίμηση τῆς ἰκανότητας, τῆς παραγωγικότητας, τῆς χρησιμότητας κάποιου,
- ἡ μεγάλη σπουδαιότητα τοῦ ἰδανικοῦ, ἡ ἰδέα πού καθορίζει τόν τρόπο ζωῆς καί σκέψης, κάθετι πού ἀναγνωρίζεται ἀπό ἕνα σύνολο ἀνθρώπων ὡς σημαντικό γιά τούς ἴδιους καί ἀποτελεῖ μέτρο ἀξιολόγησης προσώπων, συμπεριφορᾶς, πραγμάτων (ἡ οἰκογένεια, ἡ πατρίδα, ἡ θρησκεία εἶναι παραδοσιακές, ἠθικές καί πνευματικές).

Ἡ ἔννοια τῆς ἀξίας εἶναι τόσο παλιά ὅσο καί ἡ μὀρφωση. Οἱ ἄνθρωποι, μόνο μέ ἀξίες μποροῦμε νά διδάξουμε τά παιδιὰ μας, κι αὐτό δέν εἶναι τίποτα περισσότερο ἀπ' τό νά τούς μάθουμε τί εἶναι, καλό καί κακό, τί ἀξίζει καί δέν ἀξίζει. Οἱ γονεῖς, στό βάθος, αὐτό πού θέλουμε εἶναι νά ζήσουν τά παιδιὰ μας εὐτυχισμένα, καί γι' αὐτό φροντίζουμε νά τά στρέψουμε πρὸς ὅλα ὅσα ἔκαναν κι ἐμᾶς εὐτυχισμένους, ἢ πρὸς ἐκεῖνα πού πιστεύουμε ὅτι ἂν τά εἶχαμε κάνει, θά εἶχαμε γίνει εὐτυχισμένοι.

Γιά νά μεταδώσουμε λοιπόν αὐτές τίς ἀξίες στά παιδιὰ μας, θά πρέπει νά ξεκινήσουμε ἀπό πολύ μικρές ἡλικίες. Ἄν θέλουμε ὡς γονεῖς νά εἴμαστε καί ἀληθινοὶ παιδαγωγοί, ὀφείλουμε νά ὀδηγήσουμε τά παιδιὰ στήν εὐτυχία,

άντιμετωπίζοντας πάντα μέ σεβασμό τήν προσωπική τους έλευθερία.

Οί κλίμακες τών άξιών

Κάθε άνθρωπος, κάθε οικογένεια, έπομένως κάθε κοινωνική, πολιτική ή θρησκευτική ομάδα, καθορίζουν τήν κλίμακα τών άξιών τους. Για κάποιους τό πίο σημαντικό είναι ή τιμή. Για άλλους ή τάξη ύπερισχύει τής αισθητικής, ή ή καλλιτεχνική δημιουργία είναι πίο αναγκαία άπ' τήν οικογενειακή επιβίωση. Ύπάρχει λοιπόν μία κλίμακα άξιών, πού σημαίνει ότι είμαστε διατεθειμένοι νά θυσιάσουμε κάποια άξία πού θεωρούμε λιγότερο σημαντική για νά συντηρήσουμε μία άλλη, άνώτερη. Τώρα, ποιά άξία θά προτιμήσουμε καί ποιά όχι, έξαρτάται άπό τή μόρφωση, τό περιβάλλον καί τήν προσωπική μας

«Όταν άνακαλύπτεις τήν πόρτα τής καρδιάς σου, άνακαλύπτεις τήν πύλη του ούρανού».
Άγιος Ίωάννης ο Χρυσόστομος

ιστορία, καθώς καί άπό τίς περιστάσεις τής στιγμής.

Οί παράγοντες πού επηρεάζουν τό άν θά εκτιμήσουμε ή θά ύποτιμήσουμε κάποια άξία, είναι πολλοί. Μπορούμε, ώστόσο, νά πούμε μέ βεβαιότητα αυτό πού ό κόσμος ύποστηρίζει: τό καλό είναι μέν προτιμότερο άπό τό κακό, αλλά είναι θέμα του κάθε άτομου ή τής κάθε ομάδας νά εκτιμήσει ποιά είναι τά συγκεκριμένα στοιχεία πού καθορίζουν τό καλό καί τό κακό.

Θά πρέπει νά τονίσουμε ότι δέν μπορούμε νά επιβάλλουμε στους άλλους τήν δική μας κλίμακα άξιών, καί άκόμα ότι είναι άπαραίτητο νά παρακινήθουμε όλοι έτσι, ώστε τά παιδιά μας νά πάρουν μία ίσορροπημένη μόρφωση, χωρίς ύπερβολές πού μπορεί ν' αλλοιώσουν τή θετική στάση τους άπέναντι στην κοινωνία. Χρειάζεται όμως νά είμαστε πολύ προσεκτικοί στά έξής σημεία:

1) Όλες οι άξίες έχουν μία έσωτερική σχέση, ή ύπερβολή σέ κάποια άπό αυτές μπορεί νά φτάσει σέ άκραία μορφή ώστε νά ταραξει τήν άρμονία του συνόλου.

2) Όσο επιζήμιο είναι για τήν ύγεία νά κάνουμε κατάχρηση μιās τροφής, ενός άθλήματος ή μιās άσκησης, άλλο τόσο καταστροφικό είναι νά

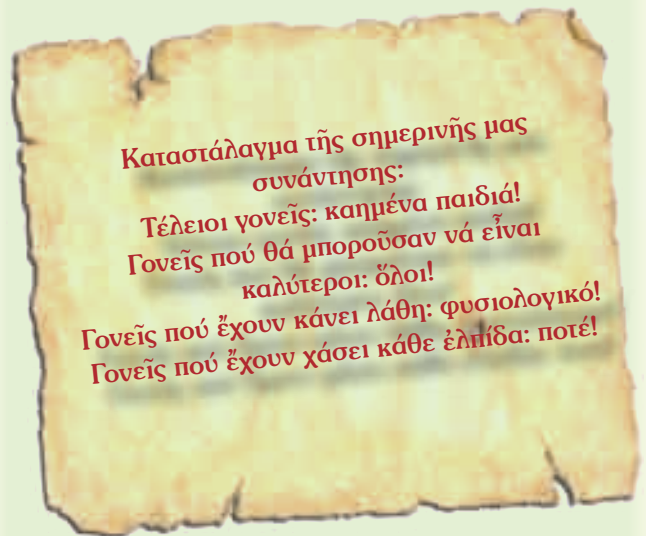
βασίζομαστε άποκλειστικά σέ μία καί μόνο άρχή, σέ βάρος του συνόλου, πόσο μάλλον άν αυτό συμβεί στις ήλικίες κατά τίς όποιες διαμορφώνεται ή προσωπικότητα.

Ή συμπεριφορά τών γονέων συνιστά πρωταρχικό στοιχείο στην έκπαίδευση.

Τά παιδιά μας διαμορφώνουν τή συμπεριφορά τους μέσα άπό πολλές καί ποικίλες επιδράσεις. Κάποιες άπό αυτές είναι στό χέρι μας, αλλά οι περισσότερες δέν είναι. Ός γονείς, πρέπει νά τό βάλουμε καλά στό μυαλό μας. Τό μόνο πού μπορούμε νά κάνουμε είναι νά ένισχύσουμε όσο γίνεται περισσότερο τήν επιρροή μας σέ σχέση μέ αυτό πού όνομάζουμε «καλό παράδειγμα». Άς μήν ξεχνάμε ότι τά παιδιά μας είναι έλευθεροι άνθρωποι, πού θά βγάλουν τά δικά τους συμπεράσματα μέ βάση τά στοιχεία πού τούς προσφέρουμε επί χρόνια.

Έμεις θά ανταποκριθούμε μέ τήν επιρροή μας.

Τά παιδιά μας θ' ανταποκριθούν μέ τίς πράξεις τους.

.....

* Ή παραπάνω όμιλία πραγματοποιήθηκε στις 4-4-2008 στά πλαίσια τών έκδηλώσεων του Έκκλ. Βιβλιοπωλείου τής Μητροπόλεως μας, για τήν Παγκόσμια Ήμέρα Βιβλίου.

Ἡ καύση τῶν νεκρῶν καί ἡ ἀπαξίωση τοῦ ἀνθρώπου

Τοῦ κ. Ἰωάννου Στεφανογιάννη
Συγγραφέως-Μοριακοῦ Ἐρευνητοῦ

Τό θέμα τῆς καύσης τῶν νεκρῶν συζητεῖται τόν τελευταῖο καιρό πολύ συχνά στους κόλπους τῆς κοινωνίας μας, ὄχι ἐπειδή ἀποτελεῖ μία πραγματική ἀνάγκη, ἀλλά κυρίως λόγω τῆς ἐμμονῆς τῶν μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης στήν παρουσίαση ἀκραίων καί φανατικῶν θέσεων ὀρισμένων ὑπερασπιστῶν αὐτῆς τῆς πρακτικῆς.

Ἱστορική ἀναδρομή

Ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου ἀπασχολεῖ, ἐδῶ καί αἰῶνες, τόν ἄνθρωπο, πού δίκαια ἀναζητεῖ τή στήριξη καί τή συμπαράσταση τῆς θρησκείας στους μεταφυσικούς φόβους καί ἀγωνίες του. Ἡ ταφή τῶν νεκρῶν ἀποτελεῖ κανόνα γιά τή συντριπτική πλειοψηφία τῶν ἐθνῶν, τῶν λαῶν καί τῶν θρησκείων, ἀφοῦ ἀκόμη καί οἱ πρωτόγονες καί ἀπολίτιστες φυλές ἀκολουθοῦν, στή μεγαλύτερη πλειοψηφία τους, τό συγκεκριμένο τελετουργικό.

Ἀκόμη καί οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, πού ἦταν ὀπαδοί τοῦ δωδεκαθεϊσμοῦ, ἔθαβαν τούς νεκρούς τους, ἐκτός ἀπό ἐξαιρετικές περιπτώσεις, ὅπως ἦταν οἱ περίοδοι τοῦ πολέμου (Ὀμηρικά ἔπη), ἀφοῦ πίστευαν ὅτι ἡ ψυχή τοῦ ἄταφου νεκροῦ δέν ἀναπαύεται ποτέ, ἀλλά περιπλανιέται γιά πάντα στή γῆ. Ἐκεῖνα τά χρόνια, μάλιστα, στίς περιπτώσεις πού ἐφαρμοζόταν ἡ καύση τῶν νεκρῶν, οἱ διαδικασίες γίνονταν μέ θρησκευτική κατάνυξη καί τά ἐναπομείναντα ὀστά τοποθετοῦνταν σέ πολυτελεῖς λάρνακες, πού θάβονταν στή συνέχεια σέ εἰδικούς τάφους. Ἡ ἀποτέφρωση, δηλαδή, ἀφ' ἐνός δέν ἦταν ὀλοκληρωτική καί ἀφ' ἑτέρου συνοδευόταν σχεδόν πάντοτε ἀπό ἐνταφιασμό τῶν ὀστών. Ὑπάρχουν, ἀκόμη, ἀναφορές γιά ἀποτέφρωση νεκρῶν στήν ἀρχαία Ρώμη, ἀλλά καί σέ ὀρισμένες ἀνατολικές θρησκείες, ὅπως εἶναι ὁ Βουδισμός καί ὁ Ἰνδουισμός. Στήν Εὐρώπη τῶν νεώτερων χρόνων, ἡ ἰδέα τῆς καύσης τῶν νεκρῶν θεωρεῖται, ἀπό πολλούς ἐρευνητές, ὅτι εἰσήχθη μετά τήν Γαλλική Ἐπανάσταση τοῦ 1789.

Ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη στίς μέρες μας

Ἄν καί ἡ φωτιά ὑπῆρχε ἀπό τήν ἀρχή τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, πουθενά στήν Ἁγία Γραφή δέν ἀναφέρεται καύση νεκρῶν. Οἱ πολλαπλές ἀναφορές τῆς ταφῆς στήν Παλαιά Διαθήκη, ἀλλά καί τό παράδειγμα τοῦ ἴδιου τοῦ Ἰησοῦ πού ἐνταφιάστηκε μετά τά Θεῖα Πάθη, ὑποδηλώνουν ὅτι ἡ ταφή τῶν νεκρῶν ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστη ἀξία τῆς Ὀρθόδοξης πίστεως, ἡ ὀποία καθαγιαστικῆ καί παραδόθηκε ἀπό τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ στους ἀνθρώπους («Χοῦς εἶ καί εἰς χοῦν ἀπελεύση»).

Ὁ μή ἐνταφιασμός τῶν νεκρῶν στήν Παλαιά Διαθήκη ἀντιμετωπίζεται ὡς τιμωρία, γεγονός πού ἐπιβεβαιώθηκε τόσο στά Σόδομα καί τά Γόμορα, ὅσο καί στόν κατακλυσμό τοῦ Νῶε, ὅπου οἱ ἁμαρτωλοί ἄνθρωποι μετά τίς βιβλικές καταστροφές παρέμειναν ἄταφοι. Σέ ὅλη, δηλαδή, τήν ἱστορία τῆς Χριστιανοσύνης, ἡ καύση τῶν νεκρῶν ἀντιμετωπίζεται ὡς εἰδωλολατρική συνήθεια καί θεωρεῖται ἀποκρουστική πράξη, πού συνδέεται μέ ἀποτρόπαια ἐγκλήματα. Στήν Καινή Διαθήκη, ἐπίσης, ὁ θάνατος τῶν πιστῶν Χριστιανῶν διά πυρᾶς, ἦταν μία ἀκόμη ἀπάνθρωπη μέθοδος κάμψης τοῦ φρονήματος, ἐξαφάνισης τῆς μνήμης καί ἀπομάκρυνσης τῆς ἐλπίδας ἀναστάσεώς τους. Ἐπιπλέον, δέν ὑπάρχουν γραπτές μαρτυρίες οἰκιοθελοῦς καύσεως σωμάτων στά κείμενα τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, ἀλλά πάντοτε ἡ θρησκεία μας ἦταν ὑπέρ τῆς ὀλόσωμης ταφῆς τῶν νεκρῶν.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀντιμετώπισε γιά πρώτη φορά στήν πράξη τό θέμα τῆς καύσεως τό 1960, μετά τό θάνατο τοῦ ἀρχιμουσικοῦ καί ἐπίτιμου ἀκαδημαϊκοῦ Δημήτρη Μητρόπουλου, ὁ ὀποῖος ἐξέφρασε στή διαθήκη του τή θέλησή του νά ἀποτεφρωθεῖ καί ἡ τέφρα του νά συγκεντρωθεῖ σέ μία λήκυθο. Στήν περίπτωση αὐτή, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀρνήθηκε,

παρά τις παρακλήσεις επιφανών Ἀθηναίων, νά πραγματοποιήσει κάθε επίσημη ἢ ἀνεπίσημη ἐπικήδεια τελετή ἢ ἀκόμη καί ἀπλή δέηση. Ἐπιπροσθέτως, τό 1986 ὑπεβλήθη γιά πρώτη φορά στό Πρωτοδικεῖο Ἀθηνῶν αἴτηση γιά τήν ἀναγνώριση σωματείου μέ τήν ἐπωνυμία «Σύνδεσμος Φίλων Ἀποτέφρωσης».

Ἡ ἀνθρώπινη ὄντοτητα

Ὅπως ἀναφέρεται ἐπανειλημμένα στήν Ἁγία Γραφή καί στά πατερικά κείμενα, ἡ ψυχή, μετά τό θάνατο τοῦ ἀτόμου, συνεχίζει νά ἀναγνώριζει τό σῶμα ὡς ἀναπόσπαστο συστατικό στοιχεῖο τῆς ἀνθρώπινης ὄντοτητας, ἀφοῦ στή συνέχεια, μέ τή δύναμη καί τήν ἐνέργεια τοῦ Ὑψιστοῦ Θεοῦ, θά εἰσέλθῃ καί πάλι μέσα σέ αὐτό, καθγιαζόμενη μέσα ἀπό τό μεγαλεῖο τῆς Ἀνάστασης.

Ἡ σωτηρία τοῦ ἀτόμου δέν ἐξαντλεῖται στήν ψυχή, ἀλλά ἐπεκτείνεται στόν ὅλο ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖται ἀπό πνεῦμα, ψυχή καί σῶμα, πού εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους. Ὁλόκληρη ἡ λατρευτική καί μυστηριακή ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι προσανατολισμένη στήν ἀνθρώπινη ὄλότητα, ἀφοῦ ὁ πιστός ὡς συστατικό μέλος τῆς, προσομοιάζει στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὄχι μόνο πνευματικά καί ψυχικά, ἀλλά ἀναμφίβολα καί σωματικά. Ἡ σωτηρία, ἐπίσης, τοῦ ἀνθρώπου, (ἡ ὁποία προέρχεται ἀπό τό σῶν + τηρῶ), προϋποθέτει τή διατήρηση τοῦ σώματος, ὅπως ἀναφέρει καί ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «*Αὐτός δέ, ὁ Θεός τῆς εἰρήνης ἀγιαῖσαι ὑμᾶς ὀλοτελεῖς, καί ὀλόκληρον ὑμῶν τό πνεῦμα καί ἡ ψυχή καί τό σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Χριστοῦ τηρηθεῖν*», (Α΄ Θεσ. 5, 23).

Ὁ ρόλος τοῦ σώματος στή ὀρθόδοξη πίστι

Ὁ ἄνθρωπος εἰκονίζει τό Θεό, ὄχι μόνο ὡς ψυχή, ἀλλά καί ὡς ὕλη καί γιά τό λόγο αὐτόν ἐπιβάλλεται ἡ ἀπόδοση στό σῶμα τῆς θρησκευτικῆς του ἀξίας καί ἡ ἀποτροπή τῆς καταστροφῆς καί τῆς ἐξαφάνισής του στήν πυρά. Ἡ ἀνθρώπινη φύση εἶναι ἀπόλυτα ἱερή καί συγγενής πρός τό Θεό καί ἔτσι πρέπει νά ἀντιμετωπίζεται, ὥστε νά μπορέσει νά ἐνωθεῖ μέ Αὐτόν σέ μιᾶ ἀδιαίρετη ὑπόσταση. Γιά τό λόγο αὐτό, οἱ Χριστιανοί δέν ἀποστρέφονται τό σῶμα τους, οὔτε ἐπιθυμοῦν νά τό ἀποβάλουν ὡς ἐχθρικό, ἀλλά ἐπιζητοῦν τήν ἐν Χριστῷ ἀνάταση καί ἀφθαρτοποίησή του.

Γιά τήν Ἐκκλησία, ἀκόμη, ἡ ταφή τῶν νεκρῶν εἶναι ἀναγκαία, ἀφοῦ, κατά τήν Ἱερά Παράδοση, ἀποτελεῖ τήν πηγή τῶν ἁγίων λειψάνων, τά ὁποῖα ἐκτός τῶν θαυματουργικῶν τους ἰδιοτήτων, εἶναι ἀπαραίτητα γιά τήν καθιέρωση τῶν Ἱερῶν Ναῶν. Ἡ ἀφθαρσία καί ἡ θαυματουργία τῶν λειψάνων, εἶναι τεκμήριο καθαρῆς καί προσέγγισης τοῦ ἀνθρώπου στή χάρη τοῦ Θεοῦ.

Ἡ τελετή τῆς ταφῆς

Ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία συνδέεται στενά μέ τήν παρουσία τοῦ ἀνθρώπινου σώματος καί ὄχι ἀνώνυμης

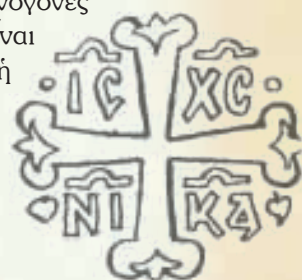
τέφρας, ἐνῶ ὅλα τά ἐκκλησιαστικά τροπάρια κάνουν λόγο γιά κεκοιμημένο (καί ὄχι γιά ἀποτεφρωμένο) καί γιά τελευταῖο ἀσπασμό. Ἡ ταφή τῶν νεκρῶν δέν εἶναι ἕνα ἀπλό ἔθιμο, συνήθεια ἢ παράδοση, πού θά μπορούσε ἀβίαστα νά ἀλλάξει μέ τό πέρασμα τοῦ χρόνου, ἀφοῦ ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο στοιχεῖο τῆς Ἱερᾶς Παράδοσης. Ἡ Ἐκκλησία ἐνδιαφέρεται γιά τόν ἄνθρωπο καί μετά τό θάνατό του, τελώντας τή νεκρώσιμη ἀκολουθία καί τακτικά μνημόσυνα ὑπέρ τῶν κεκοιμημένων, τιμώντας τά λείψανα τῶν ἁγίων, ἀλλά καί κηρύττοντας τήν Ἀνάσταση τῶν νεκρῶν καί τήν αἰώνια ζωή.

Ἀκόμη, πάντως, καί μέ τή στενή ἐπιστημονική καί τεχνοκρατική θεώρηση τῶν θέματος, τά ὁστά τοῦ ἀνθρώπου διατηροῦν τή βιολογική του ταυτότητα καί τό γενετικό του ὕλικό (DNA), σέ ἀντίθεση μέ τήν καύση, πού καταστρέφει κάθε ἔμβιο χαρακτηριστικό.

Οἱ ὑπερασπιστές τῆς καύσης

Τά ἐπιχειρήματα πού ἐπικαλοῦνται τά ἄτομα καί οἱ ὀργανώσεις ὑπεράσπισης τῆς καύσης τῶν νεκρῶν, εἶναι ποικίλα. Ἐνα ἀπό τά βασικότερα, εἶναι ἡ ἔλλειψη χώρου, ἰδίως σέ μεγάλες πόλεις ὅπως εἶναι ἡ Ἀθήνα, πού διαθέτει μικρῆς ἐκτάσεως κοιμητήρια, σέ σχέση μέ τόν διογκωμένο πληθυσμό τῆς. Ἡ ἔλλειψη χώρων γιά κοιμητήρια, ὅμως, δέν εἶναι ἀκλόνητο ἐπιχείρημα, ἀφοῦ γιά κάθε ἄλλη δραστηριότητα τῶν κατοίκων (χῶροι στάθμευσης, ἐμπορικά κέντρα, γήπεδα ποδοσφαίρου, πάρκα διασκέδασης κ.ἄ.), βρίσκονται τελικά οἱ κατάλληλοι χῶροι, ὅσο μεγάλοι καί ἂν εἶναι. Γιατί, ἄραγε, εἶναι δύσκολο νά βρεθοῦν χῶροι γιά νά τιμηθοῦν καί νά ἀναπαυθοῦν οἱ ψυχές τῶν ἀγαπημένων μας προσώπων, ὅταν ἐγκαταλείπουν αὐτόν τόν κόσμο, ἐνῶ σέ ἄλλες πόλεις στό ἐξωτερικό, μέ πολλαπλάσιο πληθυσμό, δέν ἀντιμετωπίζουν τό συγκεκριμένο πρόβλημα; Ἀξίζει νά σημειωθεῖ, ὡς συγκριτικό παράδειγμα, ὅτι στίς Μουσουλμανικές χῶρες, πού ἀπαγορεύεται τόσο ἡ ἐκταφή, ὅσο καί ἡ κατακόρυφη ταφή, τά κοιμητήρια ἐπαρκοῦν γιά τίς ἀνάγκες τῶν κατοίκων τῶν ἰδιαίτερα μεγάλων καί πολυπληθῶν πόλεων τους.

Ἐνα ἄλλο ἐπιχείρημα ὑπέρ τῆς καύσης, εἶναι ὅτι συντρέχουν λόγοι προσβολῆς τῆς δημόσιας ὑγείας, ἀπό τά μικρόβια πού ἀποσυνθέτουν τούς νεκρούς. Σέ ἕνα κόσμο, ὅμως, πού ὁ ἀριθμός τῶν μικροβίων προσεγγίζει τά μερικά δισεκατομμύρια σέ κάθε γωνιά τῆς γῆς, πού τό περιβάλλον μολύνεται καθημερινά ἀπό χιλιάδες ἐπιβλαβεῖς δραστηριότητες, πού τά σκουπίδια εἶναι πολύ περισσότερα ἀπό τά χρηστικά εἶδη, πού ἡ ἀτμόσφαιρα στίς μεγαλουπόλεις εἶναι σκοτεινή ἀπό τό χημικό νέφος, πού οἱ ὕδροφόροι ὀρίζοντες μετατρέπονται σέ διαλύματα τοξικῶν οὐσιῶν, πού τό στρῶμα τοῦ ὄζοντος καταστρέφεται καί ὁ ἥλιος προκαλεῖ καρκίνο στό δέρμα, πού τά δάση καίγονται καί οἱ θάλασσες θυμίζουν ὑγρές χωματερές, πού οἱ καρκινογόνες οὐσίες ἀπειλοῦν τήν ὑγεία καί τή ζωή μας, εἶναι τουλάχιστον ἀστεῖο νά σκεφτεῖ κανεῖς ὅτι ἡ φύση κινδυνεύει ἀπό τά μικρόβια τῶν κοιμητηρίων!

Ὁ σεβασμός στους νεκρούς

Μιά άλλη πτυχή τοῦ θέματος ἀναφέρεται στὰ ἀτομικά καί ἀνθρώπινα δικαιώματα. Ἡ καύση, ὅμως, τῶν νεκρῶν δέν εἶναι ἀπόλυτο ἀτομικό δικαίωμα τοῦ νεκροῦ ἀνθρώπου, ἀλλά ἡ διατήρηση τοῦ σώματός του ἀποτελεῖ ὑποχρέωση τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἀφοῦ ἡ θέληση τοῦ κάθε ἀτόμου προσκρούει στήν ἀνάγκη γιά σεβασμό τοῦ συνόλου. Τό κοινωνικό ἀγαθό ὡς ἀξία εἶναι ἀνώτερο κάθε ἀτομικῆς ἐπιλογῆς. Ἄν ἡ κοινωνία ἔχει ὑποχρέωση νά ἀποτεφρώσει ὅποιον ἔχει ἐκφράσει γραπτά αὐτήν τήν ἐπιθυμία, τότε θά εἶναι καί ὑποχρεωμένη νά διευκολύνει τό θάνατο σέ ὅποιον τό ἐπιθυμεῖ, νά νομιμοποιήσει δηλαδή τήν εὐθανασία. Τό θέμα τῆς εὐθανασίας, ὅμως, ὡς ἄμεσο ἐπακόλουθο τῆς ἀνθρώπινης «ἀπελευθέρωσης» καί τῆς καύσης τῶν νεκρῶν, ἔχει συζητηθεῖ καί ἀπορριφθεῖ ἀπό τό σύνολο τοῦ ἀνεπτυγμένου κόσμου μας. Τό αἶσθημα ἀνεξαρτητοποίησης, ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, πού ὑποστηρίζεται ὅτι προσδίδει ἡ ἀπόφαση γιά καύση τοῦ σώματος, εἶναι ἀπολύτως πλασματικό, ἀφοῦ πραγματικά ἐλεύθερος δέν εἶναι αὐτός πού παρασύρεται ἄκριτα ἀπό τίς σειρήνες τῆς ἐπίπλαστης προοδευτικότητας καί προσεταιρίζεται καινοφανεῖς ἀντιλήψεις, ἀλλά αὐτός πού σέβεται τά πρότυπα τοῦ ἄλλου, ὅποια καί ἂν εἶναι αὐτά, ἀναγνωρίζει τίς ἀξίες του καί τιμᾷ τά σύμβολά του, ἀνεξάρτητα ἂν διαφωνεῖ μέ τίς ἐπιλογές του.

Ἐπίσης, τό ἀποτρόπαιο, γιά ὀρισμένους, θέαμα τοῦ ἄπνοου καί ψυχροῦ σώματος τοῦ νεκροῦ, θεωρεῖται ἀπό τούς φίλους τῆς καύσης ὅτι συνηγορεῖ ὑπέρ τῆς κατάρνησης τῆς τελετῆς τῆς κηδείας, ἀφοῦ ἡ τεφροδόχος «ἐνοχλεῖ» λιγότερο τούς συναισθηματικά φορτισμένους συγγενεῖς. Ὁ συγκινητικός ἀποχωρισμός, ὅμως, τοῦ νεκροῦ στήν κηδεία καί ὁ τελευταῖος ἀσπασμός του, παρά τή στιγμιαία ἔνταση καί ὀδύνη, εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένα μέ τόν τρόπο πού ὁ λαός μας ἀντιμετωπίζει τόν ἀπωλεσθέντα πλησίον του, χωρίς ἀνούσιους στρουθοκαμηλισμούς καί ἀνθρωποφοβίες. Σέ κάθε περίπτωση, πάντως, φαντάζει λογικότερο ἡ τελευταία ἀνάμνηση ἀπό τόν θανόντα νά εἶναι, ἔστω καί χλωμό, τό πραγματικό του πρόσωπο, αὐτό πού ἔβλεπαν οἱ φίλοι καί οἱ συγγενεῖς σέ ὀλόκληρη τή ζωή του, παρά ἕνα κοινότυπο ψυχρό δοχεῖο, πού περιέχει τό σῶμα τοῦ νεκροῦ μετουσιωμένο σέ λίγα γραμμάρια ὁμοιόμορφης στάχτης.

Ἡ ὑποστήριξη, ἀκόμη, ἀπό τούς ὑπέρμαχους τῆς καύσης, τῆς ἄποψης ὅτι τό κόστος μιᾶς κηδείας εἶναι ὑψηλό, δέν ἀνταποκρίνεται στήν πραγματικότητα, ἀφοῦ γιά τή διόγκωση τῶν ἐξόδων δέν εὐθύνεται ἡ Ἐκκλησία, ἀλλά ἡ μεγαλομανία καί ἡ ἐπιδειξιomanία τῶν συγγενῶν τοῦ νεκροῦ. Ἀξίζει νά ἀναφερθεῖ, πάντως, ὅτι σύμφωνα μέ τά λεγόμενα ἰδιοκτητῶν γραφείων τελετῶν, ἀλλά καί μέ τήν πρακτική ἄλλων χωρῶν πού ἐπιτρέπεται ἡ καύση, τό κόστος τῆς ἀποτεφρώσεως θά διαμορφωθεῖ πολύ ὑψηλότερα ἀπό τό ἀντίστοιχο μιᾶς μέσης κηδείας!

Ἡ ἀπαξίωση τοῦ ἀνθρώπου

Πολλοί θεολόγοι πιστεύουν ὅτι τό θέμα τῆς καύσης διατηρεῖται στήν ἐπικαιρότητα ὡς ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν ὧν ἐπιδιώκουν ἕνα μηδενιστικό καί ἀπογυμνωμένο ἀπό ἀξίες τρόπο ζωῆς, ἀλλά καί τήν ἀποχριστιανοποίηση τῶν σύγχρονων κοινωνιῶν πρὸς ὄφελος ἄλλων, πιά «μοντέρνων» καί ἰσοπεδωτικῶν, κοσμοθεωριῶν. Ἡ μυστηριακή τελετουργία τῆς ταφῆς ἐπιχειρεῖται νά ἀντικατασταθεῖ ἀπό μία ἀνούσια τυπική διαδικασία ἀποξένωσης καί ἀπαξίωσης τῆς ἀνθρώπινης ὑπόστασης.

Κάτω ἀπό τήν ἐπιθυμία τῆς καύσεως, κρύβεται ἡ περιφρόνηση πρὸς τό σῶμα, ἡ ἀπιστία τῆς Ἀνάστασης τῶν νεκρῶν, ἀκόμη καί ἡ ἄρνηση τῆς ὑπαρξῆς καί διατήρησης τῆς ψυχῆς μετά τό θάνατο τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ τάφος εἶναι μνημα, δηλαδή τόπος μνήμης καί ἐπισκέψεως, γιά ὅσους ἀγάπησαν καί συγχώρησαν τίς πράξεις τοῦ νεκροῦ. Ἡ Ἐκκλησία μας, ἐπομένως, δέν εἶναι λογικό νά υἱοθετήσῃ γιά τούς πιστούς τῆς ἀποτεφρώσεως τῶν νεκρῶν, τή στιγμή πού τρέφει ἀπεριόριστο σεβασμό γιά τό ἀνθρώπινο σῶμα, τό ὁποῖο ἀντιμετωπίζει ὡς ναό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ διατήρηση τῆς θρησκευτικῆς παράδοσης

Ἡ ταφή τῶν νεκρῶν μπορεῖ νά μήν εἶναι καθαρά δογματικό θέμα γιά τήν Ἐκκλησία, ἀλλά δέν παύει νά ἀποτελεῖ ἕνα ἀναπόσπαστο συστατικό στοιχεῖο τῆς πλούσιας καί μακραίωνης θρησκευτικῆς τῆς παράδοσης. Ἡ Ἐκκλησία μας δέν ἐπιβάλλει τήν πίστη καί τίς τελετές τῆς σέ ὅσους εἶναι ξένοι πρὸς αὐτήν, ἀλλά καί ἀντιστρόφως, ὅσοι εἶναι ξένοι μέ τήν Ἐκκλησία δέν μποροῦν νά ἀπαιτοῦν ἀπό αὐτήν νά ἀσπάζεται καί νά εὐλογεῖ τίς αὐθαίρετες ἐπιλογές τους. Ὅπως εἶχε πῆ καί σέ μία ὁμιλία του ὁ Μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος: *«Ἀναμφίβολα, κάθε κυβέρνηση ἔχει δικαίωμα νά νομοθετεῖ πάνω σέ τέτοια θέματα, ἀλλά εἶναι, ἐπίσης, ἀναφαίρετο δικαίωμα τῆς Ἐκκλησίας νά ὀριοθετεῖ καί τή δική της τοποθέτηση, ἀπέναντι σέ θέματα πού ἄπτονται εἴτε τῶν δογμάτων τῆς, εἴτε τῶν παραδόσεών τῆς».*

Μέσα σέ ἕνα συνεχῶς ἐξελισσόμενο καί ἐτερόκλητο παγκοσμιοποιημένο κόσμο, ἡ Ἐκκλησία ἔχει χρέος νά προστρέξει στίς ρίζες τῆς παράδοσής της καί νά κηρύξει στό πλήρωμά της τήν οὐσία καί τήν ἀναγκαιότητα τῆς διατήρησης τῆς ταφῆς τῶν νεκρῶν. Ἡ πίστη στήν ἀθανασία τῆς ψυχῆς, ἡ δυνατότητα θέωσης τοῦ ἀνθρώπου μέσα ἀπό τήν Ἀνάσταση, ἡ συμβολική ἀξία τῶν ἁγίων λειψάνων καί ἡ ἐξύμνηση τῆς ἱερότητας, τόσο τῆς ζωῆς, ὅσο καί τοῦ θανάτου, δείχνουν στήν Ἐκκλησία τόν ἀταλάντευτο δρόμο πού ὀφείλει νά ἀκολουθήσει, ὥστε νά συνεχίσει, πατώντας γερά στίς ἀξίες της, νά ἀποτελεῖ τήν ἐλπίδα καί τό στήριγμα τῆς ὑπαρξῆς κάθε ἀνθρώπου.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΟΔΗΓΗΤΡΙΑΣ ΓΩΝΙΑΣ

Ἡ ἱστορία τῆς φημισμένης καί ἔνδοξης Μονῆς τῆς Κρήτης, τῆς Παναγίας Γωνιάς - τῆς Κυρίας Γωνιάς, τῆς Παναγίας Κυρίας τῶν Ἀγγέλων, τῆς Κυρίας Ὁδηγητριάς τῆς καλουμένης Γωνιάς - φτάνει στούς παλιούς καιρούς, στούς πρώτους μεταβυζαντινούς χρόνους.

Ἡ Μονή βρίσκεται σέ θέση *«περίβλεπτη, καταθέλγουσα καί σαγινεύουσα, περιλούεται ἀπό αὐρα, πού τήν καθιστᾷ ἐνδιαίτημα τερπνόν καί εὐχάριστο»*. Αὐτά γράφει μέ τήν γλῶσσα τῶν συναξαρίων ἕνας παλιός Ἐπίσκοπος Κισάμου, ὁ Κυρός Ἄνθιμος Λελεδάκης.

Μιά ὄπασια, ἕνα ὄραμα, ὑπῆρξε ἡ αἰτία τῆς ἴδρυσης τῆς Μονῆς Παναγίας Γωνιάς.

Στήν ἀνατολική πλευρά τοῦ ἀκρωτηρίου Σπάθα, βόρεια τῆς σημερινῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γωνιάς, στήν τοποθεσία Μένιες, ὑπῆρχε ἀπό τόν 16ο αἰῶνα περίπου, μοναστήρι ἀφιερωμένο στόν Ἅγιο Γεώργιο. Ἦταν κτισμένο στά ἐρείπια τοῦ ναοῦ τῆς Δικτύνης Ἀρτέμιδος-Βριτομάρτιδος, ἀρχαίας Θεᾶς τῆς Δυτικῆς Κρήτης.

Πότε ἀκριβῶς χτίστηκε ἡ μονή τοῦ Ἁγ. Γεωργίου καί ποιά εἶναι ἡ ἱστορία της δέν γνωρίζουμε. Πειρατές κούρσωναν τό μοναστήρι, ἄρπαζαν τά χαρτιά του καί ἀνάγκασαν τούς μοναχοῦς νά φύγουν ἀπό τήν Μονή τοῦ Ἁἱ Γιώργη καί νά καταλήξουν σέ νέα ἀσφαλῆστερη θέση γιά νά σώσουν τή ζωή τους.

Τό Καθολικό τῆς Μονῆς

Πανοραμική ἄποψη τῆς Μονῆς

Μεταξύ ἐκείνων πού ἐγκατέλειψαν τή Μονή τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, γιά νά ἀποφύγουν τήν κούρση, καί ἐγκαταστάθηκαν στόν νέο τόπο, ἐκεῖ πού ἀργότερα χτίστηκε ἡ μονή τῆς Κυρίας Γωνιάς, ἦταν καί ὁ μοναχός Βλάσιος ἀπό τήν Ἀμάσεια τῆς Κύπρου. Στόν τόπο τῆς Μονῆς Γωνιάς ἦρθε ὁ Βλάσιος, ὁ μετέπειτα Ὁσιος Βλάσιος, νά συνεχίσει τή μεγάλη τέχνη τοῦ ἀσκητισμοῦ. Ὁ πιστός αὐτός Μοναχός σύμφωνα μέ τήν παράδοση ὕστερα ἀπό ὄπασια καί ὀδηγούμενος ἀπό τήν ἴδια τήν Παναγία ἐπέλεξε τό σημεῖο πού βρίσκεται τό σημερινό Μοναστήρι.

Ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ Ναοῦ ἄρχισε τό 1618 ἀπό τόν ὄσιο Βλάσιο, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε ὅταν εἶχε

φτάσει τήν οἰκοδομή τοῦ Ναοῦ στό κορδόνι. Ὁ σοφός ἱερομόναχος Βενέδικτος Τζαγκαρόλος, πού διαδέχτηκε τόν ὄσιο Βλάσιο, τελείωσε τήν οἰκοδομή καί διάφορα ἄλλα λαμπρά παροικοδομήματα, καθώς ἀναφέρει τό ἐλεγειακό ἐπίγραμμα στήν δυτική πλευρά τοῦ τρούλλου:

**ΥΨΟΡΟΦΟΝ ΔΙΕΠΟΙΣ ΤΟΔΕ ΩΚΟΔΟΜΟΥΜΕΝΟΝ ΑΙΕΝ
ΑΛΚΙΝΕΣ, ΥΨΙΜΕΔΩΝ, ΠΑΜΜΕΓΑ ΣΕΙΟ ΚΛΕΟΣ
ΙΟΥΝΙΩ 1' (10) αχλδ (1634)**

Γιά τούς κτήτορες τῆς μονῆς κάνει λόγο ὁ σωζόμενος Κτητορικός Κώδικας τῆς Μονῆς, ὁ ὁποῖος ἀναφέρει τά ἔργα πού πραγματοποίησε ὁ Ὁσιος Βλάσιος, ὁ «πρῶτος κήτωρ τῆς Μονῆς», ὁ Βενέδικτος Τζαγκαρόλος, ὁ ὁποῖος *«ποιμένων ἐπιμελῶς πᾶσαν τήν ἀδελφότητα ἔκαμε πολλήν ὠφέλειαν καί ἀνακαίνισιν»* καί ὁ Γεώργιος Μουρμούρης, ὁ ὁποῖος *«διά νά χάριση τήν ἐξουσίαν του καί ὄλην του τήν οἰκονομίαν τοῦ μοναστηρίου»* ἐγράφη εἰς τήν Ἁγίαν Πρόθεσιν».

Ὅποιος διαβάσει τήν ἱστορία τούτου τοῦ Μοναστηριοῦ, τῆς Κυρίας Γωνιάς, νοιώθει σάν φύλλο, πού

**Τούρκικο Βλῆμα στὸν τοῖχο
τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς**

τὸ ἀρπάζουν φθινοπωρινοὶ ἄνεμοι καὶ τὸ στροβιλίζουν σὲ τρελλὸ χορὸ, νοιώθει νὰ γίνεται ἥρωας, νὰ ἀρπάζει τὸ τουφέκι καὶ νὰ μπαίνει σὲ πόλεμο, νοιώθει νὰ κλυδωνίζεται σὲ φουρτουνιασμένο πέλαγο. Ἄλλοτε βυθίζεται καὶ ἄλλοτε ὑψώνεται καὶ πάλι βυθίζεται. Μαζὶ μὲ τὸ μοναστήρι γκρεμίζεται γιὰ νὰ σταθεῖ, καὶ πάλι ὀρθιος μαζὶ του.

Δὲν κουράστηκαν οἱ ἐχθροὶ του νὰ τὸ γκρεμίζουν. Καὶ οἱ μοναχοὶ μαζὶ μὲ τοὺς χριστιανούς, ὕστερα ἀπὸ κάθε καταστροφή του, εὔρισκαν τὴ δύναμη καὶ τὸ κουράγιο νὰ τὸ χτίζουν καὶ νὰ τὸ ξαναχτίζουν, περισώζοντας τὰ κειμήλιά του, τὰ σιγίλια καὶ τίς θαυμάσιες βυζαντινὲς του εἰκόνες.

Πέντε φορές καταστράφηκε τὸ μοναστήρι καὶ πέντε φορές ξανακτίστηκε.

Πρῶτη φορά τὸ Μοναστήρι κήκε στὶς 13 Ἰουνίου τοῦ 1645 ὅταν οἱ Τούρκοι μὲ 50.000 στρατὸ ἀποβίβαστηκαν στὴν παραλία τῆς Γωνιάς. Τὸ μέγεθος τοῦ κακοῦ ἀπερίγραπτο. Οἱ μοναχοὶ, ὅσοι μπόρεσαν τράβηξαν γιὰ τίς μαδάρες κι ἔσμιξαν μὲ τὰ ἀργίμια γιὰ νὰ σωθοῦν. Ὁ Ἡγούμενος Βενέδικτος Τζαγκαρόλος, ἔφυγε γιὰ τὰ Ἐπτάνησα.

Τὸ 1651 μερικοὶ μοναχοὶ ἐπιστρέφουν στὴ Γωνιά καὶ ἀρχίζουν τὴν ἀνοικοδόμησι τῆς Μονῆς.

Δεύτερη φορά καταστράφηκε καὶ ἐρημώθηκε τὸ Μοναστήρι στὴν ἐπανάστασι τοῦ 1821, γιατί εἶχε γίνει κέντρο τῶν ἐπαναστατῶν καὶ νοσοκομεῖο τῶν πολεμιστῶν καὶ οἱ μοναχοὶ ἔλαβαν μέρος στὸν ἀγῶνα.

Τὸ 1841 ἔχουμε νέες ἐπαναστάσεις τῶν Κρητικῶν. Ἡ μανία καὶ τὸ μῖσος τῶν Τούρκων ξεσπᾶ πάλι στὸ Μοναστήρι πού τὸ καταστρέφουν γιὰ τρίτη φορά.

Τὸ 1867 στὴ μεγάλη Κρητικὴ Ἐπανάστασι δυὸ τουρκικὰ πολεμικὰ ἀποβίβασαν ἐξαγριωμένους Τουρκοκρητικούς στὴν παραλία τῆς Γωνιάς. Ἡ διαταγή εἶναι ψυχρὴ καὶ ὀλιγόλογη. «Ἐξαφανίστε τὴ Μονή». Ἀφοῦ τὴ λεηλάτησαν τῆς ἔβαλαν φωτιά. Τὸν ἴδιο χρόνο στὴ Μονὴ ἔστησε τὸ στρατηγεῖο τοῦ ὀ Τυμολέων Βάσος καὶ ἐδῶ ἀποβίβαστηκε ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς.

Τέλος, κατὰ τὴ Γερμανικὴ Κατοχὴ (1941-1945,) οἱ Γερμανοὶ φυλάκισαν ὅλους τοὺς μοναχοὺς τῆς Γωνιάς καὶ τὸν Ἐπίσκοπο Κισάμου Εὐδόκιμο Συγγελάκη καὶ τοὺς μετέφεραν στὸ κολαστήριο τῆς Ἁγιάς. Ἀργότερα ἀποφυλακίστηκαν μὲ τὴν μεσολάβησι τοῦ Ἐπισκόπου Κυδωνίας Ἀγαθαγγέλου Ξηρουχάκη. Οἱ Γερμανοὶ ὅμως ξεσποῦν στὴν Μονὴ καὶ τὴν καταστρέφουν. Ἦταν ἡ πέμπτη καταστροφὴ τῆς.

Ἡ Μονὴ τῆς Παναγίας Γωνιάς πάντοτε στάθηκε σπουδαῖο ἐθνικὸ καὶ θρησκευτικὸ κέντρο. Σὲ ὅλες τίς ἐπαναστάσεις σήκωσε ψηλά τὴν σημαία τῆς ἐλευθερίας καὶ πρωτοστάτησε.

Μὰ καὶ στὰ πνευματικὰ ἔργα δὲν ὑστέρησε. Ὅπως ἀναφέρεται στὸ Τυπικὸ τῆς Μονῆς ἴδρυσε καὶ λειτουργοῦσε σχολεῖο.

Καὶ σήμερα τὸ Μοναστήρι αὐτὸ δίνει ζωντανὴ τὴ μαρτυρία του μέσα στὸ χῶρο τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ γενικά καὶ τοῦ τόπου εἰδικότερα. Οἱ Μοναχοὶ του ἐξυπηρετοῦν τίς λατρευτικὲς καὶ πνευματικὲς ἀνάγκες σὲ πολλὰ χωριά τῆς περιοχῆς. Προσφέρουν ἐθελοντικὴ ἐργασία στὰ εὐαγῆ Ἰδρύματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου καὶ Σελίνου, διδάσκουν σὲ σχολεῖα τῆς περιοχῆς, ἐνῶ ταυτόχρονα καὶ πρωταρχικά συμμετέχουν στὴν λατρευτικὴ, πνευματικὴ καὶ κοινοβιακὴ ζωὴ τοῦ Μοναστηριοῦ καὶ κρατοῦν τὴν παράδοσι τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ἄσβεστη.

Μαζὶ μ' αὐτά, κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια, ἔχει προσφέρει μεγάλες καὶ πολὺ ἀξιόλογες ἐκτάσεις γῆς γιὰ τὴν ἐγκατάστασι τοῦ Γυμνασίου –Λυκείου καὶ ἀναπτυξιακῶν Μονάδων τῆς περιοχῆς Κολυμβαρίου, ὅπως εἶναι ὁ Ἀγροτικὸς Συνεταιρισμὸς, ἡ Ἐνωσι Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, τὸ Κέντρο Ἀγροτικῆς Ἀνάπτυξης, τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Οἰκοτροφεῖο, τὸ Στάδιο, τὸ Εἰρηνοδικεῖο κ.λ.π.

Σὲ ἔκτασι πού ἐπίσης παραχώρησε ἡ Μονή, ἰδρύθηκε ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης, πνευματικὸ Ἰδρυμα πού καλλιεργεῖ τὸν Οἰκουμενικὸ Διάλογο καὶ φιλοξενεῖ τοπικά, πανελλήνια καὶ διεθνὴ συνέδρια.

**Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ Βιβλίο τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Ἰγνατίου Χατζηνικολάου
«Ἱερά Μονὴ Γωνιάς Κολυμβαρίου Κισάμου» (1998)**

ΘΑΛΑΣΣΟΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΔΑ

Εξόρμηση, περιήγηση, προσκύνημα, περιπλάνηση πάνω σέ κείνο τό κομμάτι τῆς φλούδας τῆς Γῆς, πού στήν ἀρχαιότητα ὀνομαζόταν Μεγάλη Ἑλλάδα (Magna Graecia). Αὐτοί οἱ χαρακτηρισμοί ταιριάζουν ἀπόλυτα στό ταξιδι-ἐκδρομή, πού ἔγινε μέ πρωτοβουλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κισάμου καί Σελίνου κ. Ἀμφιλοχίου, καί στό ὅποιο συμμετεῖχαν πενήντα συντοπίτες μας. Ἐνα ταξίδι πού πραγματοποιήθηκε ἀπό 17 ἕως 27 Αὐγούστου, καί πού ὁ ἴδιος ὁ Σεβασμιώτατος θέλει νά τό χαρακτηρίζει ἐξόρμηση. Ἐξόρμηση καί περιπλάνηση στά χῶματα ἐκεῖνα ὅπου ἔζησαν, πλούτισαν, δημιούργησαν πολιτισμό, μετέφεραν καί ἀνέπτυξαν τό ἐλληνικό πνεῦμα οἱ Ἀρχαῖοι Ἑλληνας, γιατί κατά πῶς λένε οἱ ἱστορικοί, μεγάλο μέρος τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ πού εἰσέδυσσε στή Ρώμη, προέρχεται ἀπό τήν Μεγάλη Ἑλλάδα.

Στή διαδρομή ἀπό Πειραιᾶ πρὸς Πάτρα, προσκυνήσαμε τόν Ὅσιο Πατάπιο στό Λουτράκι. Φθάνουμε στό Μπάρι τῆς Νότιας Ἰταλίας καί στή συνέχεια ὀδικῶς στίς παράκτιες πόλεις τοῦ κόλπου τοῦ Τάραντα. Τάραντας, Μεταπόντιο, Σύβαρις (Taranto, Metaponto, Sibari)

Ἀποικίες πού ἰδρύθηκαν σέ περιοχές εὐφορες, στίς ἀκτές ἑνὸς κόλπου πλούσιου σέ ἀλιεύματα. Χαρακτηριστικό τῆς πόλης τοῦ Τάραντα οἱ πάγκοι μέ πολλά μύδια. Ἡ Σύβαρις πού ἰδρύθηκε γύρω στά 720 π.Χ. ἀπό Ἀχαιοὺς καί Τροϊζηνίους ἀποίκους φθάνει σέ ἀκμή καί γρήγορο πλουτισμό, λόγω τῆς εὐφορίας τῆς γῆς. Οἱ κάτοικοί της ἐπιδίδονταν σέ πολυτελεῆ διαβίωση καί σέ ὑπέρμετρες ὑλικές ἀπολαύσεις. Ὁ τρόπος ζωῆς τους κατέστη παροιμιώδης καί χαρακτηρίστηκε “συβαριτισμός”.

Διασχίζουμε τήν Καλαβρία ἀπό βορρᾶ πρὸς νότο καί φθάνουμε στό Ρήγιο (Reggio di Calabria). Γύρω στά 730 π.Χ. Χαλκιδεῖς ἄποικοι ἱδρυσαν τήν πόλη, τῆς ὁποίας τήν ὀνομασία ἐτυμολογοῦσαν ἀπό τήν λέξη «ρήγνυμι» ὑποθέτοντας ὅτι ὑπῆρξε ἕνας βίαιος γεωλογικός χωρισμός τῆς Ἰταλίας ἀπό τήν Σικελία. Ἐκπληκτικό τό μουσεῖο τοῦ Ρηγίου μέ πολλά εὐρήματα ἀνασκαφῶν, ναυαγίων καί τά δυο ὀλόσωμα ὀρειχάλκινα ἀγάλματα πού βρέθηκαν τό 1972 στή θάλασσα τοῦ Riace.

Βρεθήκαμε στό νησί τῆς Σικελίας ἀφοῦ περάσαμε τά στενά τῆς Μεσσήνης. Κατά μήκος τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τοῦ νησιοῦ, ἐπισκεπτόμαστε τήν κοσμοπολίτικη Ταορμίνα καί καταλήγουμε στίς ζακουστές Συρακοῦσες. Τήν πόλη ἱδρυσαν Κορίνθιοι ἄποικοι τό 734 π.Χ. πού ἐγκαταστάθηκαν στή νῆσο Ὀρτυγία (ὄρτυξ-ὄρτυκι). Ἐγινε ἡ πῖο πλούσια πόλη τῶν Ἑλλήνων ἀποίκων σέ μία πεδιάδα ὅπου ἡ θερμοκρασία δέν πέφτει κάτω ἀπό τό μηδέν καί δέν χιονίζει ποτέ.

Στόν καθεδρικό ναό τῆς πόλης ζετυλίγεται ἡ ἱστορία τῆς Μεσογείου. Ἀρχικά οἰκοδομήθηκε ναός ἀφιερωμένος στήν Ἀθηνᾶ μέ τό χρυσελεφάντινο ἀγαλμα τῆς θεᾶς ὕψους ἑννέα μέτρων.

Ἡ ξενάγηση στό θέατρο «Greco» τῶν Συρακοῦσῶν μας συναρπάζει. Τό μοναδικό θέατρο λαξευμένο σέ πέτρα πού εἶχε χωρητικότητα 15.000 θέσεων. Φανταστεῖτε τίς μαγικές ὥρες πού ζοῦσαν οἱ Συρακούσιοι θεατές, ὅταν παρακολουθοῦσαν παραστάσεις ἀρχαίου δράματος πού ἄρχιζαν μέ τή δύση τοῦ ἡλίου καί φωτιζόταν ὁ χῶρος τοῦ θεάτρου μέ ἀναμμένους δαυλοὺς. Τά σπουδαῖα μνημεῖα τῆς πόλης κτίστηκαν μέ

**Τῆς κ. Εὐαγγελίας Σχοινοπλοκάκη
Ἐκπαιδευτικοῦ**

ὕλικό πού κόπηκε ἀπό τὰ λατομεῖα της. Γιά τό σκοπό αὐτό χρησιμοποιήθηκαν οἱ αἰχμάλωτοι Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν ἥττα τους στήν ἐκστρατεία τῆς Σικελίας.

Διασχίζοντας τό νησί ἀπό ἀνατολικά πρὸς δυτικά ἐρχόμαστε στὸν Ἀκράγαντα (Agrigento), πού κατὰ τὸν Πίνδαρο ἦταν ἡ πιὸ ὀμορφή πόλη τῶν θνητῶν. Ὁ πλοῦτος τῆς πόλης ἀντανεκλάται στή μεγαλοπρέπεια τῶν μνημείων της, στή λαμπρότητα τῶν νομισμάτων της, στήν τρυφηλὴ ζωὴ τῶν κατοίκων της καὶ στό μεγάλο πληθυσμὸ τῆς πόλης, κατὰ τὰ τέλη τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνα.

Valle dei Templi. Ἡ κοιλάδα τῶν Ναῶν. Μεγαλοπρεπεῖς, ἐκπληκτικῆς τέχνης ναοί, δείγματα δύναμης τῆς πόλης. Ὁ Ἐμπεδοκλῆς εἶπε ἐπιγραμματικά γιὰ τὴν πόλη τοῦ Ἀκράγαντα: *«Οἱ Ἀκραγαντῖνοι διασκεδάζουν σάν νὰ πρόκειται νὰ πεθάνουν αὔριο καὶ κατασκευάζουν τὰ σπίτια τους σάν νὰ πρόκειται νὰ ζήσουν γιὰ πάντα».*

Περισσότερο σταθήκαμε στό ναὸ τῆς Ὁμόνοιας, τὸν πιὸ καλοδιατηρημένο, ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν 6ο μέχρι καὶ τὸν 16ο αἰῶνα μ.Χ. ἦταν χριστιανικός ναὸς ἀφιερωμένος στοὺς ἀποστόλους Πέτρο καὶ Παῦλο.

Πρὶν ἀνεβοῦμε στὰ βόρεια παράλια τοῦ νησιοῦ, ἐπισκεπτόμαστε τὴν Σελινούντα (Selinunte), τὴ δυτικότερη ἀπὸ τίς πόλεις πού ἴδρυσαν οἱ Ἕλληνες στὴ νότια ἀκτὴ τῆς Σικελίας.

Τὸ Μονρεάλε (Monreale), βασιλικὸ βουνό, κατέπληξε μὲ τὸν πλουσιότερο καὶ ωραιότερο ναὸ τῆς χώρας, χτισμένο ἀπὸ τὸ βασιλιά Γουλιέλμο Β' τῆς Σικελίας (1174-1189). Ἰδιαίτερα ἐντυπωσιακὴ ἡ ἐσωτερικὴ διακόσμηση ἀπὸ μωσαϊκὰ τεραστίων διαστάσεων. 1800 κιλά χρυσάφι, ἐργάτες Ἑβραῖοι, μουσουλμάνοι, κάτω ἀπὸ τὴν καθοδήγηση βυζαντινῶν μαστόρων, φτιάχνουν τὰ δημιουργήματα αὐτά, πού διηγοῦνται τὴν πιὸ ὀμορφή ἱστορία ἀγάπης στό κόσμο, τὴ Βίβλο.

Στὴ συνέχεια, ἡ πρωτεύουσα τοῦ νησιοῦ, τὸ Παλέρμο, γνωστὸ στήν ἀρχαιότητα ὡς Πάνορμος. Ὁ καθεδρικός ναὸς τῆς πόλης σέ ρυθμὸ Βασιλικῆς, πού θεμελιώθηκε τὸ 1185, ἐκφράζει ἕνα ἰδιαίτερο ἀραβονορμανδικὸ στυλ. Ἐντύπωση μᾶς προκάλεσε ἡ γραμμὴ τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ Παλέρμο πού λειτουργεῖ σάν ἡλιακὸ ρολοῖ καὶ τὸ παρεκκλήσιο τῆς Ἁγίας Ροζαλίας, προστάτιδας τῆς πόλης, στό ἐσωτερικὸ τοῦ ναοῦ.

Ἀπὸ τὸ Παλέρμο μέχρι τὸ Ρήγιο, εἶχαμε στάση στήν Κεφαλοῦ (Cefalu). Στὶς ἀνατολικές ἀκτὲς τῆς Καλαβρίας, ἐρχόμαστε στὴ Μπόβα Μαρίνα, ὅπου μὲ ἔκπληξη συναντήσαμε κατοίκους πού διατηροῦν τὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα. Μᾶς ὑποδέχτηκαν μὲ τίς φράσεις: *«Ἐδῶ δὲν εἶστε ξένοι. Ἐδῶ εἶστε ἀδελφάδια δικὰ μας. Νὰ φέρετε τὰ χαιρετίσματα τὰ δικὰ μας ὅτε γυρίσετε».* Ἡ τελευταία λειτουργία στήν ἐλληνικὴ γλῶσσα ἔγινε τὸ 1573. Ὁ φασισμὸς ἐπέβαλε ὁμοιογένεια στὴ γλῶσσα τῶν κατοίκων ὅλης τῆς Ἰταλίας. Παρὰ ταῦτα, οἱ κάτοικοι ἐπιμένουν νὰ διατηρήσουν στοιχεῖα τῆς ἰδιαίτερης αὐτῆς γλώσσας (Grecanica).

Παραστάσεις, εἰκόνες, ἀκούσματα, ἐμπειρίες μοναδικές καὶ συγκλονιστικὲς στὴ διάρκεια τῆς περιήγησης τῶν ὀκτώ ἡμερῶν.

Τίς πλούσιες ἀρχαῖες πόλεις τίς γκρέμισαν πολλές φορές οἱ σεισμοί, οἱ ἐπιδρομὲς λαῶν τίς ξεθεμέλιωσαν, τὰ ἀγάλματα τὰ ἄρπαξαν, τὰ κατέστρεψαν, ὁ χρόνος, τὰ στοιχεῖα τῆς φύσης ἔφθειραν τὰ ἀρχιτεκτονήματα, τὰ φτιαγμένα ἀπὸ πορώδη πέτρα. Λίγα μᾶς ἀπόμειναν, μὰ φτάνουν νὰ παρηγορήσουν ἀκόμα τὸ νοῦ μας. Βιώσαμε σέ μέγιστο βαθμὸ τὰ λόγια τοῦ Καζαντζάκη: *«Ὁ πολιτισμὸς ἀρχίζει ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἀρχίζει τὸ παιχνίδι. Ὅσο ἡ ζωὴ μάχεται νὰ διατηρηθεῖ, νὰ προστατευθεῖ ἀπὸ τοὺς ἐχτροὺς της, νὰ κρατηθεῖ ἀπάνω στὴ φλοῦδα τῆς γῆς, πολιτισμὸς δὲ γεννιέται. Γεννιέται ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἡ ζωὴ ἱκανοποιεῖ τίς πρῶτες ἀνάγκες της κι ἀρχίσει νὰ χαιρέται λίγη ἀνάπαυση».*

Ἀντίδωρο γιὰ τὸ συναρπαστικὸ, πολιτισμικὸ ταξίδι μας, ἕνα μεγάλο εὐχαριστῶ στὸν ἐμπνευστὴ καὶ διοργανωτὴ αὐτῆς τῆς ἐξόρμησης, τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη κ. Ἀμφιλόχιο.

ΑΓΡΙΑ ΓΡΑΜΠΟΥΣΙΑ

Αγριογραμπούσα! ή δίδυμη αδελφή της Ήμερης πού πήρε τό...άγριο όνομα γιατί στ' αλήθεια διαφέρει σέ όψη και δομή. Τούτη ή νησίδα στό βορειοδυτικότερο άκρο της Κρήτης μας κλείνει ιδανικά τό Γραμπουσιανό σύνολο. Μιά χρυσή καρφίτσα στό μαγικό περιδέραιο του ούράνιου τούτου τοπίου. Άγνοείται από τούς πολλούς περιηγητές-προσκυνητές και ψαράδες. Δέν έχει λιμάνι. Δέν έχει ύπήνεμο καταφύγιο. Τζουγκρερή, βραχώδης μέ άπότομες άκτές χωρίς άμμουδιά. Έκτεθειμένη περισσότερο στους καιρούς. Τή φυσά ό Λεβάντες, τή μαστιγώνει ό Βοριάς, άγωνίζεται νά τήν πνίξει ό Πονεντογάρμης. Μά εκείνη είναι μαθημένη. Δέ συνορίζεται. Ήρεμα και στωικά άπλώνει τρυγύρω τά γκριζογάλαζα μάτια της και φιλοσοφεί τίς έπιπολαιότητες των καιρών και των ανθρώπων.

Τά πελώρια κύματα πού τή βρέχουν είναι για κείνη δροσιά και άναψυχή. Άφήνει ένα μικρό πέραςμα, τό «Μπογάζι», και άνασηκώνεται από τον Πονέντε, άπολαμβάνει τον κόλπο του Μυρτίλου, τό Μυρτώο, τό Κρητικό, τή Μεσόγειο όλόκληρη. Σάν ένα τεράστιο κήτος. Σάν ένα μεγάλο καράβι πού άρμενίζει για τή Σμύρνη και τήν Πόλη.

Στίς φουρτούνες χαιρεται τό θέαμα των κυμάτων μέ τίς άσπρες σάν άλογα χαϊτες. Δέ φοβάται τά φίδια πού βγαίνουν από τά σπλάχνα του Μπογαζιού. Και στίς εϋδίες άγναντεύει τά Κύθηρα, τά Άντικύθηρα και τά βουνά του Μοριά. Τό χειμώνα άλλάζει λίγο τήν όψη της. Πρασινίζουν οι θάμνοι της, σκουραίνουν τά σκίνα της. Τό λίγο και φτενό χώμα της θέλει νά βγάλει λίγο χορταράκι για τά πρόβατα πού φιλοξενεί. Σέ αντίθεση μέ τήν Ήμερη Γραμπούσα έχει περισσότερο κλαδί και λιγώτερο χόρτο. Θρέφει περίπου έξηντα κασίκια και σαράντα πρόβατα. Μά τά πρόβατα μέ τό ξεχωριστό χόρτο πού φυτρώνει στό νησί, τον άκρίταμο, πού είναι σαν κυπαρισσάκι τρέφονται καλά, γίνονται παχειά και νόστιμα. Ύπερέχουν! Σκίνα πολλά και κάπαρη εκτός από τον άκρίταμο, είναι τά κύρια φυτά του νησιού. Και άγριαγκινάρες ψηλά στην Κοκκάλα. Οι βοτανολόγοι βρίσκουν εδώ σπάνια και ένδημικά φυτά, άρωματικά και θεραπευτικά πού ζητούν προστασία.

Μοιάζουν πολύ τά δυό νησιά. Άπό τήν πλαγιά του γέρο-Σκίνου θαυμάζεις τή μοναδική άρμονία.

Πρώτο πλάνο ό Μπάλος και τό Τηγάνι. Τό Άκρωτήρι ανατολικά και οι δύο Γραμπούσες στή συνέχεια. Ή μικρή «Πεταλίδα» στή μέση και τό άνοιγμα του Μπογαζιού ανάμεσα στό Γραμπουσιανό άκρωτήριο, τήν τρυπητή και τήν ανατολική άκρη της Άγριογραμπούσας.

Μιά λίμνη μέ τά χρώματα της Καραιβικής στην άρχή και καθώς τό μάτι προχωρεί στα βόρεια νά σκουραίνουν και νά σκοτεινιάζουν τά νερά. Είναι οι «Μέσες» των ψαράδων αυτός ό κύκλος.

Στό φάρδος περίπου ίδιες οι δυό Γραμπούσες. Λίγο μακρύτερη ή Άγρια μά τό μεγάλο επίπεδο μέρος της είναι στό ίδιο ύψος, στην ίδια γραμμή. Και δυτικά στην άκρη τους ένα ύψωμα και οι δυό. Ψηλότερο της Ήμερης μέ τό κάστρο της, ευρύτερο μά χαμηλότερο της άλλης.

Πέτρα και βράχος και σκληράδα τό νησί, έχει στ' αλήθεια μία άγρια όμορφιά. Έκτός τά κτιριακά συγκροτή-

Τό γκριζογάλαζο νησί και τό βορειοδυτικότερο σημείο της Κρήτης

Τοῦ κ. Ἀθανασίου Δεικτάκη

Λογοτέχνη

Τοῦ κ. Ἰωάννου Σκουλούδη-Λαογράφου

Πολύς θόρυβος, δικαιολογημένα βέβαια, πάρα πολύ, γιά τίς σφαῖρες τῶν Ζωνιανῶν! Σφαῖρες καί μπαλοτές, πού ἀντηχοῦν στόν τόπο μας, στήν Κρήτη μας, ὅλο τό χρόνο.

Μπαλοτές, ἐθίμου τάχα, πού μετατρέπουν κάθε χαρά, σέ πεδίο βολῆς! Εἶναι ἔθιμο πράγματι πολύ παλιό! Δυό - τρεῖς μπαλοτές σέ κάθε περίπτωση.

Δέν πρέπει νά ἐκμεταλλευόμαστε καί νά κρυβόμαστε πίσω ἀπό τήν λέξη «Ἐθιμο» καί νά γίνεται μάχη καί ἐπίδειξη ἰσχύος! Ἐπίδειξη ἀκριβοῦ ἐργαλείου καί τάχα ἀντρειοσύνης μέσα στά φτωχά μυαλά τῶν ἀνθρώπων μας.

Μία μέρα ἕνας γνωστός μοῦ μιλοῦσε γιά τούτη τήν τρέλα καί γιά τό πόσο λογίό σφαῖρες μπορεῖ νά ὑπάρχουν. Τότε τόν ἐρώτησα: Γνωρίζεις ποιά σφαῖρα εἶναι ἡ χειρότερη; Ἐκεῖνος μοῦ εἶπε: Ἀλήθεια, δέν κατέω! Τότε τοῦ εἶπα: Λυποῦμαι, μά νομίζω ὅτι μία ἀπό τίς χειρότερες σφαῖρες εἶναι ἡ γλῶσσα μας!

Τότε ὁ συνομιλητής μου, δαγκώθηκε, προβληματίσθηκε, κατέβασε τό κεφάλι του, μοῦ ἔσφιξε τό χέρι καί βουβός ἀναχώρησε.

Ἀδέσποτες σφαῖρες πού σκοτώνουν τήν νύφη, ἀδέσποτες σφαῖρες πού τραυματίζουν, ἀδέσποτες σφαῖρες πού σκορποῦν τόν πόνο καί τά κλάματα!

Μπαλοτές πού μετατρέπουν τήν χαρά σέ θρήνο καί ὄδυρμό!

Ὅμως σφαῖρα κακή πού φονεῦει ἀνθρώπους εἶναι ἡ κακή γλῶσσα. Ἡ γλῶσσα πού σκοτώνει τήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου καί τόν ρημάζει!

Γλῶσσα πού λαλεῖ χωρίς νά σκέπεται, χωρίς νά λογικεύεται ὁ ἀνθρωπος.

Γλῶσσα ἀνεξέλεγκτη νά λέει ψώματα, ὑπερβολές, σουχλικά, κακίες, ἐγωισμούς!

Ἔτσι δημιουργοῦνται, ἔχθρες, κακοσύνες καί ὅλα τά γνωστά, πού σκοτώνουν τόν ἀνθρωπο.

Νά λοιπόν, πού ὀπλοφοροῦμε ὅλοι καί εἴμαστε ἔτοιμοι νά ὀπλίσουμε καί «ὅποιον πάρει ὁ Χάρος».

Γλῶσσες πού στάζουν δηλητήριο, γλῶσσες πού σκοτώνουν τούς εὐαίσθητους, τούς ὀλίγους πού ἀπόμειναν!

Γλῶσσες πού γεμίζουν τά δικαστήρια καί πολλάκις δικάζουν Ἀθώους! ΣΦΑΙΡΕΣ πού χτυποῦν τήν καρδιά, σφαῖρες πού δέν κοστίζουν οἰκονομικά, ἀλλά σκορποῦν μέ ἀπλοχεριά τό κακό στίς κοινωνίες τῶν ἀνθρώπων!

(συνέχεια ἀπό τή σελίδα 116)

ματα τοῦ Φάρου ψηλά στήν Κοκκάλα καί τίς ἀσήμαντες παρεμβάσεις τῶν κυνηγῶν, τῶν βοσκῶν καί τῶν ψαράδων στοῦς σπήλιους δέ διακρίνουμε ἀνθρώπινη παρουσία στά παλιά χρόνια.

Ἀσημόγλαροι ξεχωρίζουν σέ πλῆθος στή Ἄγρια Γραμποῦσα. Τόν Αὐγουστο πλημμυρίζει ἀπό περαστικά τριγόνια καί οἱ ἀρτένες ὅπως καί στήν Ἡμερη κλαῖνε καί ὀδύρονται τά βράδυα.

Δέ μποροῦμε νά μή ξαναγράψουμε τά τοπωνύμια τῆς Ἄγριας Γραμποῦσας. Ξεκινοῦμε ἀπό τό Ἀνατολικό μέρος καί περνοῦμε ἀπό τή Βορεινή ὄψη. Εἶναι πρῶτα ἡ Μερτιά (Σπήλιος), ὁ Νερόσπηλιος, μέγανος σπήλιος μέ νερό. Βλυχό νερό σέ μία μικρή λακούβα, μά ἀστεῖρευτο. Ὑστερα φτάνομε στά ρηχά. Καί μετά στό Τουρκολίμανο. Εἶναι ἕνας μικρός ὄρμος καί ἀσφαλές λιμάνι γιά ὅλους τούς καιρούς ἐκτός ἀπό τό βοριά. Στή συνέχεια εἶναι ἡ Κοκκάλα, τό ψηλότερο σημεῖο ὅπου καί ὁ Φάρος. Στό νότιο μέρος ἔχομε τά Πρόβατα, τό Κονάκι, ἕνας μικρός σπήλιος, καί τό Λιμανάκι.

Ὁ Φάρος ψηλά στήν Κοκκάλα ἄρχισε τή λειτουργία του τόν Ἰούλιο τοῦ 1921. Λίγο πρῖν τόν πόλεμο κτίστηκε στρατιωτικό φυλάκιο. Τρία δωμάτια, κουζίνα, καπνοδόχος κ.λ.π. καί δυό μικρές δεξαμενές. Ὅλα ἐρειπωμένα σήμερα. Διακρίνεται ἀκόμα τό μονοπάτι πού φτιάχτηκε γιά τά ὑποζύγια πού κουβάλησαν τά ὑλικά γιά τό κτίσιμο τους.

Βραχώδης, ἄγονη, σκληρή κι ἀπότομη. Ἀναλύεται στό χρῶμα τῶν βράχων της, τοῦ οὐρανοῦ καί τοῦ πελάγους. Ἡ ἄγρια Γραμποῦσα εἶναι τό γκριζογάλαζο νησάκι τῆς γραμποუსιανῆς ὁμορφιάς καί τοῦ Κρητικοῦ.

Το Εκκλησιαστικό Βιβλιοπωλείο της Μητροπόλεώς μας

Τό Ἐκκλησιαστικό Βιβλιοπωλεῖο «ΕΣΠΕΡΙΑ» τῆς Μητροπόλεώς μας καλωσορίζει τούς φίλους καί συνεργάτες του στό ξεκίνημα τῆς νέας σχολικῆς χρονιάς, πού αὐτές τίς ἡμέρες ἀρχίζει. Ἴδιαίτερα χαιρετίζει τόν ἐκπαιδευτικό χῶρο τῆς περιοχῆς μας τούς μαθητές, δασκάλους καί καθηγητές.

Τό Βιβλιοπωλεῖο μας προγραμματίζει πλούσιες ἐκδηλώσεις ἐκπαιδευτικοῦ χαρακτήρα γιά μικρούς ἀλλά καί γιά μεγάλους μέ σκοπό τήν ἐπικοινωνία, τόν πλουτισμό τῶν γνώσεων, τήν ἀνάπτυξη καί τό σχολιασμό ἐπίκαιρων θεμάτων, τόν προβληματισμό καί τήν κριτική, τήν ἐπικοινωνία μέ τή φύση καί τό περιβάλλον, τήν εὐαισθητοποίηση ὄλων μας γιά τά σύγχρονα προβλήματα πού μᾶς ἀπασχολοῦν.

Ὁ χῶρος τῆς «ΕΣΠΕΡΙΑΣ» φιλοξενεῖ πλούσιο ὕλικό ἀπό ἐκλεκτούς συγγραφεῖς παιδικῶν βιβλίων, βιβλίων μέ ἐκκλησιαστικό περιεχόμενο πού προάγουν τήν πνευματική ζωή, μυθιστορήματα, βιογραφίες, ἱστορικά, λαογραφικά, νεανικά, κασσέτες, CD, εἶδη δώρων καί πολλά ἀκόμη εἶδη. Οἱ ἐνορίες ἀκόμη τῆς Μητροπόλεώς μας μποροῦν νά διαλέξουν ἀπό μιά μεγάλη ποικιλία σέ λειτουργικά σκεύη, ἐκκλησιαστικά βιβλία, ἄμφια, εἰκόνες, θυμίαμα, κομβοσχοίνια γιά τήν κάλυψη τῶν λειτουργικῶν τους ἀναγκῶν.

Οἱ ἐπισκέψεις σας στό χῶρο τοῦ Βιβλιοπωλείου μας θά δώσουν σέ ὅλους μας μεγάλη χαρά γιά μιά προσωπική γνωριμία καί ἐπικοινωνία. Εἶναι γνωστό ὅτι γίνονται δεκτές μικρές ἤ μεγαλύτερες ὁμάδες ἀπό σχολεῖα, συλλόγους, φορεῖς γιά συζήτηση, ἀνταλλαγή ἀπόψεων ἀλλά καί συνάντηση μέ τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας, ὕστερα ἀπό σχετική ἐνημέρωση, καθώς καί ἡ ὑπάρχουσα αἴθουσα πολλαπλῶν χρήσεων δίνει αὐτή τή δυνατότητα.

Τηλέφωνο ἐπικοινωνίας: 2822022128, (ἔσωτ. 5)

Σᾶς εὐχόμαστε καλή χρονιά καί καλό Φθινόπωρο. Σᾶς περιμένουμε...

Ἡ Ἐκκλησία πᾶς ἀπαντᾷ...

Εὐχαριστοῦμε τόν κ. Δημήτρη ἀπό τήν Κίσαμο, φίλο καί ἀναγνώστη τοῦ Περιοδικοῦ μας, ὁ ὁποῖος μας ἐρωτᾷ:

«Τί ἀπέγινε τό πανάγιο σκῆνωμα τῆς Θεοτόκου μετὰ τήν Κοίμησή Της;»

Τίς πρώτες μαρτυρίες γιά τήν ἑορτή τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἔχουμε κατά τόν Ε΄ αἰώνα, γύρω στήν ἐποχή πού συνεκλήθη ἡ Γ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος στήν Ἔφεσο (451), πού καθώρισε τό Θεομητορικό δόγμα καί ἔγινε αἰτία νά ἀναπτυχθεῖ ἡ τιμή στό πρόσωπο τῆς Θεοτόκου. Γιά πρώτη φορά φαίνεται ὅτι συνεστήθη στά Ἱεροσόλυμα τήν 13^η Αὐγούστου καί λίγο ἀργότερα μετετέθη στίς 15 τοῦ ἰδίου μηνός. Εἶχε δέ γενικώτερο θεομητορικό χαρακτήρα, χωρίς εἰδική ἀναφορά στό γεγονός τῆς Κοιμήσεως. Ὡνομάζετο «**ἡμέρα τῆς Θεοτόκου Μαρίας**». Ἡ σύνδεση τῆς ἑορτῆς αὐτῆς μέ τήν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου ἔγινε στόν περίφημο ναό τῆς Παναγίας πού βρισκόταν στήν Γεθσημανῆ, τό «εὐκτήριο τοῦ Μαυρικίου», ὅπου ὑπῆρχε καί ὁ τάφος τῆς. Αὐτός ὁ ναός πολύ σύντομα πῆρε τόν χαρακτήρα τοῦ μεγαλύτερου Θεομητορικοῦ προσκυνήματος καί ἡ ἀκτινοβολία του ἔγινε αἰτία ἡ πανηγυρίς του κατά τήν 15^η Αὐγούστου γρήγορα νά διαδοθῇ σ' ὀλόκληρο τόν χριστιανικό κόσμο, σέ Ἀνατολή καί Δύση, σάν ἑορτή τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Χρειάζεται ἐδῶ νά σημειώσουμε ὅτι οἱ αὐθεντικές ἱστορικές πηγές, τά Εὐαγγέλια καί τά

ἄλλα βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης, δέν μᾶς διέσωσαν πληροφορίες γιά τόν πρό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καί γιά τόν μετὰ τήν Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου βίο τῆς Θεοτόκου. Πρόθεσις τῶν ἱερῶν συγγραφέων ἦταν νά ἀφηγηθοῦν τόν βίο καί τό σωτηριῶδες ἔργο τοῦ Χριστοῦ καί ὅ,τι ἄμεσα συνεδέετο μέ Αὐτόν καί νά ἱκανοποιήσουν τήν εὐλαβῆ περιέργεια ἢ τά ἱστορικά ἐνδιαφέροντα τῶν ἀναγνωστῶν τους. Ἡ παράδοσις ὅμως τῆς Ἐκκλησίας διέσωσε ἀπό στόματος εἰς στόμα διάφορες πληροφορίες πού ἀφοροῦσαν στόν βίο τῆς Θεοτόκου πρό τῆς συλλήψεως τοῦ Κυρίου καί μετὰ τήν Ἀνάστασι Του. Ἀργότερα διάφοροι εὐλαβεῖς, κατά τό πλεῖστον, συγγραφεῖς περιέλαβαν τίς πληρο-

φορίες αὐτές καί τίς ἀνέπτυξαν. Εἰδικά τό γεγονός τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἀφηγεῖται, ἐκτός τῶν ἄλλων, καί μία διήγησις, πού φέρεται ὑπό τό ὄνομα τοῦ ἡγαπημένου μαθητοῦ τοῦ Κυρίου, τοῦ Ἰωάννου. Ἡ Παναγία μετὰ τήν Ἀνάληψη τοῦ Χριστοῦ καθημερινῶς πηγαίνει στό ζωοδόχο μνήμα καί προσεύχεται. Μία Παρασκευή ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ παρουσιάζεται μπροστά τῆς καί τήν χαιρετᾷ: «**Χαῖρε, ἡ γεννήσασσα Χριστόν τόν Θεόν ἡμῶν. Ὁ Κύριος ἄκουσε τήν προσευχή σου καί θά ἀφήσῃς τόν κόσμο καί θά πορευθῆς εἰς τήν ζωήν τήν ἀληθινήν καί ἀδιάδοχον**». Ἡ Θεοτόκος ἐπιστρέφει στόν οἶκο τῆς, θυμᾶ καί προσεύχεται στόν Χριστό νά τῆς στείλῃ τόν Ἰωάννη καί τούς λοιπούς Ἀποστόλους, γιά νά παρασταθοῦν στόν θάνατό τῆς. Ἡ προσευχή τῆς εἰσακούεται καί πρώτος φθάνει, ἀρπαγείς ἀπό νεφέλη, ὁ Ἰωάννης καί σέ λίγο ἐπί νεφελῶν καί οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι, οἱ διεσπαρμένοι στά πέρατα τοῦ κόσμου. Τήν Κυριακή ἔρχεται μέ τήν ἀπαστράπτουσα δόξα Του καί μέ χιλιάδες ἀγγέλους ὁ Κύριος νά παραλάβῃ τήν ψυχή τῆς Μητρός Του. Ἐκεῖνη εὐλογεῖ τούς Ἀποστόλους καί τόν κόσμο, δέεται γιά τήν σωτηρία ὄλων καί ἀφοῦ λαμβάνει τήν ὑπόσχεσι ὅτι «**πᾶσα ψυχή ἐπικαλουμένη τό ὄνομά Της οὐ μή κατασχυνηθῇ, ἀλλ' εὖρη ἔλθοι καί παράκλησιν καί ἀντίληψιν καί παρηγοσίαν καί ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καί ἐν τῷ μέλλοντι**», παραδίδει τήν ἀγία Της ψυχή στά χέρια τοῦ Υἱοῦ Της. Οἱ Ἀπόστολοι περιπτύσσονται τό σκῆνος καί ψάλλοντες μεταφέρουν τήν κλίνη μέ τό σῶμα γιά ταφή. Ἐνας Ἑβραῖος ὀνόματι Ἰεφωνίας ὀρμᾶ καί ἐπιχειρεῖ «**κατά τῆς κλίνης**», ἀλλ' ἀγγελος Κυρίου μέ «**ξίφος πυρός**» ἀποκόπτει τά χέρια του ἀπό τῶν ὤμων, πού μένουν κρεμασμένα στήν κλίνη. Αὐτός μετανοεῖ καί κολλῶνται πάλι τά χέρια του, ἐνῶ οἱ Ἀπόστολοι ἀενόχλητοι συνεχίζουν τήν ἐκφορά. Τό σκῆνος θάπτεται σέ καινὸ μνημεῖο στήν Γεθσημανῆ, μεταξύ τοῦ ὄρους Μόριον καί τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου ἐνταφιάζεται μέσα σ' ἓνα λαξευτό τάφο. Ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς καί σέ αὐτὴ τήν περίσταση ἀπουσίαζε ἀπό τήν σύναξη τῶν ἄλλων Ἀποστόλων. Κατά τήν ἱστορία, τήν ὁποία βεβαιώνει ἡ παράδοση, ἔφτασε μετὰ ἀπό τρεῖς ἡμέρες καί παρακάλεσε τούς ἄλλους Ἀποστόλους νά τόν συνοδεύσουν ὡς τόν τάφο, γιά νά προσκυνήσῃ τό Ἅγιο σῶμα τῆς Θεοτόκου. Ἔτσι κι ἔγινε, ἀλλά ὅταν ἄνοιξαν τόν τάφο, μεγάλη κατάπληξη καί θαυμασμός τούς κυρίευσε ὅλους. Τό σῶμα ἔλειπε καί στό μνήμα κείτονταν μόνο τό σεντόνι πού εἶχαν τυλίξει τό σῶμα τῆς Παναγίας. Ἡ Παναγία ἀναστήθηκε καί σωματικά ἀναλήφθηκε ἀπό τήν γῆ στούς οὐρανούς. Τήν Τρίτη ὅμως ἡμέρα «**μετετέθη ...ἐν Παραδείσῳ**».

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

(ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2008)

Έτησια παρουσίαση μαθητών του Ώδειου

Ο υπαίθριος πολυχώρος «Ενόρασις» της Μητροπόλεώς μας γέμισε τό βράδυ τής 1^{ης} Ιουλίου από τούς μαθητές του Ώδειου τής Μητροπόλεως, τούς συγγενείς καί φίλους τους πού ήρθαν νά καμαρώσουν καί νά χαρουν τήν πρόοδό τους στήν έτήσια παρουσίαση τών σχολών του Ώδειου. Οί Σχολές: Βυζαντινής Μουσικής, Παραδοσιακού Βιολιού, Λαγούτου, Κλασσικής Κιθάρας, Κλασικού Βιολιού, Πιάνου, Άρμονίου, Άκορντεόν, Λαϊκής Μουσικής (Μπουζούκι), Ηλεκτρικής Κιθάρας, Μονωδίας παρουσίασαν ομαδικά καί άτομικά τήν αξιόλογη έργασία πού συστηματικά καί υπεύθυνα γίνεται στό Ώδειο τής Μητροπόλεώς μας.

Παρουσίαση Βιβλίου

Τό Έκκλησιαστικό Βιβλιοπωλείο τής Μητροπόλεώς μας «Έσπερία» διοργάνωσε τό έσπέρας τής 7ης Ιουλίου εκδήλωση στήν όποία έγινε ή παρουσίαση του νέου βιβλίου (είκοστού κατά σειράν) του Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτου Ίγνατίου Χατζηνικολάου, έπιτ. Λυκειάρχου, ιεροκήρυκος τής Μητροπόλεώς μας μέ τίτλο «ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ». Η παρουσίαση του βιβλίου έγινε από τόν κ. Γεώργιο Πευκιανάκη, Φιλόλογο - Λυκειάρχη, στόν υπαίθριο πολυχώρο «Ενόρασις», ό όποίος ήταν κατάμεστος από κόσμο. Τήν εκδήλωση έκλεισε ό Σεβ. Μητροπολίτης μας άπευθυνόμενος μέ θερμά λόγια προς τόν συγγραφέα καί τήν ποικίλη προσφορά του.

Έπέτειος κοίμησης Γέροντος Παΐσιου

Στήν Ίερά Μονή Τιμίου Σταυρού Ταυρωνίτη τελέστηκε τό έσπέρας τής 11ης Ιουλίου Νυκτερινή Θεία Λειτουργία καί τό έτήσιο μνημόσυνο του μακαριστού Γέροντος Παΐσιου (συμπληρώθηκαν 14 χρόνια από τήν κοίμησή του), ιερουργούντος του Σεβ. Μητροπολίτου μας.

Έορτή Αγίων Νεομαρτύρων Έμμανουήλ, Γεωργίου, Άνεζίνας καί Μαρίας

Η μνήμη τών Αγίων Νεομαρτύρων Έμμανουήλ, Γεωργίου, Άνεζίνας καί Μαρίας έορτάστηκε πανηγυρικά στήν γενέτειρά τους, Μελισσουργίο Κισάμου, τήν 13η καί 14η Ιουλίου. Η άγία αύτή οικογένεια μαρτύρησε επί Τουρκοκρατίας τήν 14η Ιουλίου 1861.

Ἱερά Ἐγκαίνια

Τό Σάββατο 19 Ἰουλίου καί τήν Δευτέρα 28 Ἰουλίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τέλεσε τά ἐγκαίνια τῶν Ἱερῶν Ναῶν: Ἀγίας Τριάδος στό Γαβαλομουρι καί Ὁσίας Εἰρήνης τῆς Χρυσοβαλάντου στή Μαραθοκεφάλια ἀντίστοιχα μέ τήν συμμετοχή πλήθους πιστῶν. Τῶν ἐγκαίνιων ἀκολούθησε πλούσιο γεῦμα, προσφορά τῶν Ἐνοριῶν καί τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς.

Ἑορτή Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου

Προσκεκλημένος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρεδύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Ἀνδρέου καί τῆς Ἐνορίας Ἐπισκοπῆς Ρεδύμνου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας συμμετείχε στήν πανηγυρική τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τῆς Ἐνορίας Ἐπισκοπῆς Ρεδύμνου, κομίζοντας πρὸς ἀγιασμό καί εὐλογία τήν Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Κυρ-Ἰωάννου τοῦ Ξένου, ἡ ὁποία φυλάσσεται στήν Τσουρουνιανά Κισάμου. Τοῦ Ἑσπερινοῦ προεξήρχε ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης τήν δέ κυριώνυμο ἡμέρα ἱερούργησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας. Μεγάλος ἀριθμός πιστῶν προσήλθαν τό ἑορταστικό αὐτό διήμερο γιά νά προσκυνήσουν καί νά λάβουν τήν εὐλογία τοῦ Ὁσίου

Κυρ-Ἰωάννη τοῦ Ξένου. Ἡ Ἐνορία Ἐπισκοπῆς προσέφερε ἀθραμιαία φιλοξενία στόν Σεβασμιώτατο καί τήν συνοδεία του.

Πολιτισμικό Καλοκαίρι 2008

Στά πλαίσια τῶν ἐκδηλώσεων «Πολιτισμικό Καλοκαίρι 2008», πού κατ' ἔτος διοργανώνει τό Ἄννουσάκειο Ἰδρυμα τῆς Μητροπόλεως μας, ὀργάνωσε τήν Δευτέρα 28 Ἰουλίου στόν προαύλιο χώρο τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Μητροπόλεως, συναυλία μέ τούς Χρῆστο Νικολόπουλο, Κωνσταντίνα, Ἡλία Μακρῆ καί ἄλλους καλλιτέχνες. Ὅπως σημείωνε στό ἔνδετο ὁ Δντής τοῦ Ἰδρυματος Πρωτ. Ἀντώνιος Ἀρετάκης: «...στόχος τῶν διοργανωτῶν εἶναι νά ταξιδέψουμε ὅλοι μέσα στό χρόνο καί νά ἀνταμώσουμε κάτω ἀπό τούς ἥχους τῆς ἀγάπης γιά νά ἀποδράσουμε ἀπό τήν καθημερινότητα, νά δώσουμε χρῶμα στή ζωή, ἐλπίδα στό μέλλον...». Ἐντυπωσιακή ἢ συμμετοχή τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος κατέκλυσε τόν χώρο, πολλοί δέ παρέμειναν ὄρδιοι καθ' ὅλη τήν διάρκεια τῆς συναυλίας. Εὐχαριστίες ἀρμολοῦν στούς τηλεοπτικούς χορηγούς, τούς ραδιοφωνικούς, τούς διαφημιστικούς, ὡς ἐπίσης καί σέ ὅλους τούς ὑπολοίπους (ιδιώτες, ἐταιρεῖες, ἐπιχειρήσεις, τούς Συλλόγους Κυριῶν καί Δεσποινίδων τῶν Ἐνοριῶν Κισάμου καί Σελίνου, τούς ἐργαζόμενους, φίλους καί ἐδελοντές τοῦ Ἄννουσάκειου Ἰδρυματος), οἱ ὁποῖοι στήριξαν τήν προσπάθεια αὐτή. Τά ἔσοδα τῆς συναυλίας διετέθησαν στήν ἐνίσχυση τοῦ πολυδιάστατου ἔργου τοῦ Ἰδρυματος καί τῶν προγραμμάτων του.

Ἐγκαίνια Πνευματικοῦ Κέντρου

Τήν 29^η Ἰουλίου καί μετά τόν Ἀρχιερατικό Ἑσπερινό πού τελέστηκε στόν Ἱ. Ν. Ἀναλήψεως τοῦ Σωτήρος στήν Κάντανο, ἀκολούθησαν τά ἐγκαίνια τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, τό ὁποῖο κτίστηκε σέ παρακείμενο ἀπό τό Ναό οἰκόπεδο τῆς Ἐνορίας. Τό Πνευματικό Κέντρο περιλαμβάνει εὐρύχωρη αἴθουσα πολλαπλῶν χρήσεων, γραφεῖα καί χώρους διαμονῆς τοῦ Ἐπισκό-

που κατά τις επισκέψεις του στην Έπαρχια Σελίνου. Έκπρόσωποι της κεντρικής εξουσίας και της τοπικής αυτοδιοικήσεως αλλά και πλήθος κόσμου απ' όλη την Έπαρχια Σελίνου συμμετείχαν. Ο Έφημέριος της Ένορίας Αιδ. Πρωτ. Φραγκίσκος Σαρτζετάκης, Αρχ. Επίτροπος Σελίνου, όμιλησε σχετικά και ο Σεβ. Μητροπολίτης μας εξέηρε την προσπάθεια αυτή και εξέφρασε τον έπαινο της Έκκλησίας προς τον Έφημέριο, τό Έκκλησιαστικό Συμβούλιο ως και όλους όσους συντέλεσαν στην ύλοποίηση του έργου. Τών έγκαινίων ακολούθησε πλούσιο δείπνο, προσφορά της Ένορίας και τών κατοίκων της Καντάνου.

Σύναξις αποφοίτων Έκκλησιαστικής Σχολής Κρήτης

Ο Σύνδεσμος αποφοίτων της Έκκλησιαστικής Σχολής Κρήτης «Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ», πραγματοποίησε στις 31 Ιουλίου την ετήσια σύναξή του. Η ημερίδα άρχισε με Αρχιερατική Θεία Λειτουργία εις την Ίερά Πατριαρχική Μονή Οδηγητρίας Γωνιάς Κολυμβαρίου ιερουργούντων τών Σεβ. Μητρ. Λάμπης, Συβρίτου και Σφακίων κ. Ειρηναίου και του Σεβ. Ποιμενάρχου μας και συμπροσευχομένου του Σεβ. Αρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Ειρηναίου. Ακολούθησε επίσκεψη στην

Ο.Α.Κ., ξενάγηση στό Μουσείο Κρητικών Βοτάνων, ένημέρωση-συζήτηση και προβληματισμός για την λειτουργία της Έκκλησιαστικής Σχολής σήμερα. Στην συζήτηση έλαβαν μέρος οι Σεβασμιώτατοι Αρχιερείς ως και οι Σύεδροι, άποφοίτοι της Σχολής. Ο Γεν. Δντής της ΟΑΚ ανέπτυξε τό θέμα: «Η διαλογική μαρτυρία της Έκκλησίας στόν σύγχρονο κόσμο και ό ρόλος του άποφοίτου της Έκκλησιαστικής Σχολής». Η ημερίδα ολοκληρώθηκε τό άπόγευμα στην Ίερά Πατριαρχική Μονή Αγίας Τριάδος Τζαγκαρόλων με Αρχιερατικό Έσπερινό χοροστατούντος του Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Αμφιλοχίου, λόγω άπουσίας του οικείου Ίεράρχου για ύπηρεσιακούς λόγους. Ακολούθησε ή άπονομή τών τιμητικών διπλωμάτων στους άποφοίτους του σχολικού έτους 1957-1958 και ή ημερίδα έκλεισε με την παράθεση δείπνου έκ μέρους της Μονής.

Δεκαπενταύγουστος σέ Κίσαμο και Σέλινο

Η Σεπτή έορτή της Κοιμήσεως της Παναγίας μας γίνεται κάθε Δεκαπενταύγουστο ευκαιρία νά έκδηλώσει ό ευσεβής λαός μας την αγάπη, τόν σεβασμό, και την ευγνωμοσύνη του προς την Θεοτόκο, ή Όποία όντας άνδρωπος, αξιώθηκε νά γίνει τό τιμιώτατο θείο δοχείο, τό ιερώτατο σκευος, ώστε νά δεχτεί τόν άπειρο Θεό στό καθαρώτατο σαρκίο Της, νά κυφορήσει τόν Άναρχο Θεό στην τίμια γαστέρα Της, νά κρατήσει στά σεπτά Της χέρια τόν «Αχώρητον παντί». Ο Σεβ. Μητροπολίτης μας περιόδευσε και τίς δύο Έπαρχίες τελώντας καθημερινά δύο Παρακλήσεις, έπικοινωνώντας με τούς άνθρώπους του τόπου και ιδιαίτερος με τούς άπόδημους, πού λόγω του θέρους κατέκλυσαν τίς Έπαρχίες μας.

Εύλογία Τιμίου Σταυρού

Από τίς 2 έως και τίς 7 Αύγουστου ή Μητρόπολις μας εύλογήθηκε από τό τεμμάχιο του Τιμίου Σταυρού, τό τεμμάχιο από τόν άρραφο Χιτώνα του Κυρίου μας και τό τεμμάχιο από τόν λίθο του Πα-

ναγίου Τάφου, τά όποια φυλάσσονται επί αιώνες εις τήν Ἱερά Μονή Παντοκράτορος, Ἁγίου Ὁρους. Τά θησαυρίσματα αὐτά τῆς πίστεώς μας, κόμισαν Ἁγιορείτες μοναχοί, ἀδελφοί τῆς παραπάνω Μονῆς. Μετά τήν επίσκεψη στό Νομαρχιακό Νοσοκομεῖο Χανίων, ἔγινε τό ἑσπέρας τῆς 2ας Αὐγούστου ἡ ἐπίσημη ὑποδοχή τους στήν εἴσοδο τοῦ Καστελλίου καί ἐν πομπῇ μεταφέρθηκαν στόν Καθεδρικό Ναό τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, ὅπου καί παρέμειναν ἕως τό ἑσπέρας τῆς 6ης τοῦ ἰδίου μηνός. Ἀκολούθησε Ἀρχιερατικός Ἑσπερινός χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ. Τό ἑσπέρας τῆς 6ης Αὐγούστου μεταφέρθηκαν στήν Παλαιόχωρα, ὅπου καί παρέμειναν εἰς τόν Ἱερό Ναό Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Παλαιόχωρας ἕως καί τό ἀπόγευμα τῆς 7ης Αὐγούστου, πού ἀναχώρησαν διά Ἁγίον Ὁρος. Θεία Λειτουργία, Ἱερές Ἀγρυπνίες, καί Παρακλήσεις ἐτελοῦντο κατ' ὄλη τήν διάρκεια τῆς παραμονῆς τους, ἐνῶ συγκινητική ἦταν ἡ προσέλευση τοῦ πλήθους τῶν πιστῶν πού εὐλαβικά προσέτρεξαν τόσο στήν Κίσαμο, ὅσον καί στό Σέλινο γιά νά προσκυνήσουν καί νά λάβουν τήν εὐλογία καί τήν χάρη τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Εὐλογία τῶν καρπῶν τῆς γῆς

Κάθε πρώτη Κυριακή τοῦ Αὐγούστου γίνεται στόν

ἀρχαιότερο Ναό τῆς Κρήτης, Ἱ. Ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ στήν Ἐπισκοπή Κισάμου, γνωστοῦ ὡς Ροτόντα, ἡ εὐλογία τῶν καρπῶν τῆς γῆς. Μετά τήν Ἱερά Παράκληση ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας εὐλόγησε τοὺς καρπούς τῆς γῆς πού προσέφεραν ἄνθρωποι τῆς περιοχῆς καί ὁμίλησε γιά τήν ἀναγκαιότητα τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος ὡς καί τήν διαφύλαξη τῆς Κρητικῆς γῆς. Ἡ τελετή αὐτή ἔχει καθιερωθεῖ ἀπό πολλῶν ἐτῶν ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Γέροντος Μητροπολίτου Εἰρηναίου.

Ἑορτή τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος

«... Ἡ Μεταμόρφωση τοῦ Χριστοῦ σέ συνδυασμό μέ τόν Σταυρό καί τήν Ἀνάστασή Του, καθώς ἐπίσης καί μέ τήν μεγάλη ἑορτή τῆς Πεντηκοστῆς, κατά τήν ὁποία οἱ Μαθητές ἔγιναν μέλη τοῦ Σώματός Του, δείχνουν τόν σκοπό καί τό νόημα τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου. Δυστυχῶς πολλές φορές παραμένουμε μακριά ἀπό τήν Μεταμόρφωση τοῦ Χριστοῦ, καί ζοῦμε μέσα στήν παραμόρφωση τῆς εἰκόνας μας. Ἀπομακρυνόμαστε ἀπό τήν πορεία πρὸς τήν θέωση καί κατατριβόμαστε σέ πορεία πρὸς τήν ἀπανθρωποποίηση...», σημείωσε μεταξύ ἄλλων στήν ὁμιλία του στόν Ἑσπερινό τῆς ἑορτῆς, στό Εὐρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητος στά Νωπήγεια, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, ὁ ὁποῖος μετά τήν Ἑσπερινό εὐλόγησε καί τοὺς παρατιθέμενους καρπούς τῆς γῆς. Μεγάλος ἀριθμός πιστῶν συμμετείχαν στόν Ἑσπερινό, παρόντες δέ ἦταν καί Σύεδροι ἀπό τό Συνέδριο « Ζῶσα Ὁρθοδοξία» πού γίνεται κατ' ἔτος στήν ΟΑΚ, μέ εὐδύνη τοῦ καθηγητοῦ κ. Γρηγόρη Λαρεντζάκη.

Ἑορτή Ἁγίων Φωτίου καί Ἀνικήτου

Κατά τήν ἑορτή τῶν Ἁγίων μαρτύρων Φωτίου καί Ἀνικήτου, 12 Αὐγούστου, ἑορτάζει καί τό μεγάλο προσκυνήμά τους στά Φαλάσαρνα, Ναός σπηλαιώδης ἔργου τοῦ Ὁσίου Κυρ-Ἰωάννου τοῦ Εἰένου, ὅπως μαρτυρεῖ καί ἡ πέτρινη ἐπιγραφή μέ χρονολογία 1010 πού εὐρίσκεται στήν εἴσοδο τοῦ σπηλαίου. Ὁ Σεβ.

Μητροπολίτης μας χοροστάτησε στόν Έσπερινό.

Έορτή τής Κοιμήσεως τής Θεοτόκου

Ἡ Μητροπολιτικό Ναό Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἱερουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀρχαλοχωρίου, Καστελλίου καί Βιάννου κ. Ἀνδρέου, Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ καί τοῦ Ποιμενάρχου μας καί ἀκολούθησε ἡ τελετή ἐγκαίνιων τοῦ Νέου Ὁρόφου ὑπό τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Εἰρηναίου. Παρόντες ἦταν στά ἐγκαίνια ὁ πρῶην Πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδος κ. Κωνσταντῖνος Μητσοτάκης, ὁ Ὑπουργός Ὑγείας καί Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης κ. Δημήτριος Ἀβραμόπουλος, ἐκπρόσωποι τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας, τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως ὡς καί τῶν λοιπῶν Ἀρχῶν ἀπό ὅλη τήν Κρήτη καί πλῆθος κόσμου. Ὁ ὄροφος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖται ἀπό δέκα αὐτόνομα διαμερίσματα ὅπου θά φιλοξενοῦνται ἡλικιωμένα ἀνδρόγυνα, στεγάξει ἀκόμη τά Γραφεῖα Διοικήσεως τοῦ Ἰδρύματος, Ἱατρεῖο, σάουνα, κ.ἄ. βοήθητικούς χώρους, περιλαμβάνει δέ δύο πτέρυγες. Ἡ μία ἀποτελεῖ δωρεά τοῦ ἁγίου τέκνου τῆς Κισάμου, Ἰναχωριανοῦ Στρατηγοῦ Βενιζέλου Σκαλιῶδη μεγάλου δωρητοῦ καί εὐεργέτου τοῦ Ἰδρύματος καί τῆς συζύγου του Ἑλένης, γιά τοῦτο καί δικαίως ἡ πτέρυγα αὐτή ὀνομάστηκε «ΠΤΕΡΥΓΑ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ ΣΚΑΛΙΔΗ». Ὡς γνωστόν τό Ἄννουσάκειο Θεραπευτήριο ἀναπτύσσει ποικίλη δράση. Ἐκτός τῶν ἐβδομηῆντα ἡλικιωμένων πού φιλοξενεῖ λειτουργεῖ δύο προγράμματα «Κάτ' Οἶκον Βοήθειας» σέ Κίσσαμο καί Σέλινο ἐξυπηρετώντας 350 οἰκογένειες, τέσσερα πλήρως ἐξοπλισμένα φυσιοθεραπευτήρια, γυμναστήριο, καί γραμμή τηλεφωνικῆς συμπαραστάσης ἡλικιωμένων, προσφέροντας ἀνεκτίμητες καί πολύτιμες ὑπηρεσίες στούς πάσχοντες καί ἐμπερίστατους ἀδελφούς μας.

Ἡ μετάσταση τῆς Θεοτόκου ὡς γεγονός τοῦ παρελθόντος βιώνεται ὡς παρόν καί ζωντανεῖται λειτουργικά στή ζωή μας τήν πρόγευση τῆς δικῆς μας ἀναστάσεως. Ἡ ἐμπειρία αὐτή βιώνεται στά μεγάλα προσκυνήματα τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, τήν Ἱερά Πατριαρχική Μονή Γωνιάς, τήν Ἱ. Μονή Χρυσοσκαλιτίσσης, τήν Τύλιφο, τό Συρικάρι, τό Βουλγάρω καί ἄλλοῦ, ὅπου καί ἐφέτος χιλιάδες ἦταν οἱ προσκυνητές πού προσῆλθαν νά καταδέσουν τόν πόνο, τά βάσανα μά καί τίς ἐλπίδες τους στά θαυματουργά εἰκονίσματα καί τό μαφόριο τῆς Παναγίας μας. Ὁ Ἀρχιερατικός Ἐσπερινός καί ἡ Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία τῆς ἐορτῆς τελέστηκαν στήν Ἱερά Μονή Χρυσοσκαλιτίσσης καί στήν Ἱερά Πατριαρχική Μονή Ὁδηγητριάς Γωνιάς ἀντίστοιχα.

Ἐγκαίνια Νέου Ὁρόφου στό Ἄννουσάκειο Ἰδρυμα
Τό Σάββατο 16 Αὐγούστου ἔγιναν τά ἐγκαίνια τοῦ Νέου Ὁρόφου φιλοξενίας ἡλικιωμένων ζευγαριῶν τοῦ Ἄννουσάκειου Ἰδρύματος τῆς Μητροπόλεώς μας. Τό πρῶν τελέστηκε Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία στόν

Προσκυνηματική Ἐκδρομή στήν «Μεγάλη Ἑλλάδα», Καλαβρία καί Σικελία
Ἀπό 17 ἕως 27 Αὐγούστου ἡ Μητρόπολις μας διοργάνωσε προσκυνηματική ἐκδρομή στήν Μεγάλη Ἑλλάδα (Νότια Ἰταλία, Καλαβρία καί Σικελία). Λόγω τοῦ δεσμευτικοῦ τοῦ ἀριθμοῦ θέσεων τοῦ λεωφορείου συμμετείχαν οἱ πενήντα πρῶτοι πού δήλωσαν. Τήν ἐκδρομή συνόδευσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης

μας κ. Ἀμφιλόγιος. Συγκινητικές ὑπῆρξαν οἱ ἐμπειρίες ἀπὸ τὸ προσκύνημα αὐτὸ στοὺς τόπους ὅπου μεγαλοῦργησε ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ συνεχίζει ἀκόμα νὰ ζεῖ, παρά τίς πολλαπλές δυσκολίες. Ἡ συγκίνηση κορυφώθηκε κατὰ τὴν ἐπίσκεψή μας στὰ Ἑλληνόφωνα χωριά τῆς Μπόβα Μαρίνα, τὴν συνάντησή μὲ τοὺς ἐκεῖ κατοίκους πού συνεχίζουν νὰ ὁμιλοῦν τὴν γλῶσσα τῶν προγόνων μας ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐκδήλωση πού ὀργάνωσε ὁ Σύλλογος Ἑλληνοφώνων «Γιαλὸς τοῦ Βούα», στὴν ὁποία ἔλαβαν καὶ οἱ ἐκδρομεῖς μέρος μὲ Ἑλληνικούς χορούς καὶ τραγούδια. Περισσότερες λεπτομέρειες ἀναφέρονται στό χρονικὸ τῆς κ. Εὐαγγελίας Σχοινοπλοκάκη, ἐκπαιδευτικοῦ, ἣ ὁποία συμμετεῖχε σ' αὐτὴν.

Κατὰ τὴν ἑορτὴ τῆς Ἀποτομῆς τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἑορτάζει καὶ τὸ μεγάλο προσκύνημά του στὴν ἔρημὸ τοῦ Γκιώνα. Χιλιάδες οἱ προσκυνητές πού προσέρχονται τίς ἡμέρες γύρω ἀπὸ τὴν ἑορτὴ στό ἱερό αὐτὸ προσκύνημα μὲ ἀποκορύφωμα τὴν παραμονὴ καὶ τὴν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς. Συγκινητικὴ εἶναι ἡ συνήθεια τοῦ τασίματος ἀβάπτιστων παιδιῶν, τὰ ὁποία ἀφήνονται ἐνώπιον τῆς εἰκόνας τοῦ Ἁγίου καὶ ὁ πρῶτος πού θά τὰ σηκώσει γίνεται ἀνάδοχος, βαπτίζονται δὲ στό προσκύνημα τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

«Ἐκκλησία καὶ κόσμος»

Ἡ Μητρόπολὶς μας συνεχίζει καὶ φέτος ἀπὸ τὸν μῆνα Σεπτέμβριο 2008 τίς ραδιοφωνικὲς ἐκπομπές της στὸν Ραδιοφωνικὸ σταθμὸ «ΡΑΔΙΟ ΡΙΖΙΤΕΣ - 92,4 FM» μὲ τὴν συμμετοχὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. κ. Ἀμφιλοχίου ὡς καὶ ἄλλων ἀνθρώπων τοῦ τόπου μας ἐπιθυμώντας μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ δημιουργήσει ἄρρητον ἕναν διαυθὸ κοινωνίας καὶ ἐπικοινωνίας μὲ τοὺς ἀνθρώπους της καὶ ὄχι μόνον.

Οἱ ἐκπομπές μεταδίδονται κάθε Σάββατο ἀπόγευμα καὶ ὥρα 7.00 μ.μ.

ΔΩΡΕΕΣ

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

Πρεσβυτέρα Εύτυχία Μπενάκη εις μνήμην συζύγου της Αίδεσ. Άντωνίου Μπενάκη	100€
Ίωάννης Άκρωτηριανάκης	200€
Νικόλαος Ρεβαλάκης	20€
Δημήτριος Κουκουράκης εις μνήμην Παναγιώτου Άναστασάκη	100€
Δέσποινα Πιτσικουλάκη εις μνήμην Παναγιώτου Άναστασάκη	50€
Άθανάσιος Γιακουμάκης	400€
Άνώνυμος	200€
Έκκλ. Συμβούλιο Άγ. Χαραλάμπους Καλλιθέας Κισάμου εις μνήμην Ιερέως Μιχαήλ Καρδαμάκη.....	200€
Ένορία Κολυμβαρίου	500€
Ένορία Βουκολιών	300€
Ένοριακή Έπιτροπή Άγ. Παντελεήμονος Σούγιας	150€
Γιαννούλα Κομπογεννητάκη εις μνήμην συζύγου της Μιχαήλ	50€
Πολιτιστικός Σύλλογος Πανεθύμου Κισάμου «Παναγία ή Πανέθυμος»	150€
Στεφανουδάκης Ίωάννης εις μνήμην υιού του Δημητρίου	10.000€
Κυριάκος Μαμιδάκης, Mamidoil-Jetoil	50.000€

Δωρές υπέρ του Περιοδικού μας

Αϊκατερίνη Διγενάκη	200€
Μιχαήλ Άναστασάκης	20€
Άγγελική Μπενιουδάκη	100€
Δήμητρα Άποστολάκη	50€
Βασίλειος Κουρουσούζογλου	40€
Έλπίδα Άνδρονικάκη	70€
Βαρδής Πατεράκης	50€

“Ο έλεω̄ν πτωχόν Θεω̄ δανείζει” (Παρ. 19,7)

Η ΑΓΑΠΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΛΗΘΙΟΝ

Πηγαίνοντας κάποτε ο Άββās Αγάθων στην πόλη να δώσει τό εργόχειρό του και να προμηθευτεί τό λίγο ψωμάκι του, βρήκε κοντά στην αγορά ένα πτωχό γέρο ανάπηρο.

-Για τήν αγάπη του Θεού, Άββā, άρχισε τά παρακάλια ο γέρος μόλις είδε τόν Όσιο, μή μέ αφήσεις κι εσύ άβοήθητο τόν δυστυχή, πάρε με κοντά σου.

Ο Άββās Αγάθων τόν έβαλε να καθίσει δίπλα του εκεί που άράδιασε τά καλάδια του για να τά πουλήσει.

-Πόσα λεπτά πήρες, Άββā; τόν ρωτούσε ο γέρος κάθε φορά που έδινε ένα καλάδι.

-Τόσα, του έλεγε ο Όσιος.

-Καλά είναι. Δέν μου αγοράζεις όμως μία μικρή πίττα, Άββā; Έτσι για να δεις καλά, που έχω από χθές βράδυ να φάγω.

-Μετά χαράς, έλεγε ο Όσιος και έκανε άμέσως τήν έπιθυμία του.

Σέ λίγο του ζήτησε φρούτα, ύστερα ένα γλυκό. Έτσι σε καλάδι που πουλούσε εξόδευε τά χρήματα, χάριν του προστατευομένου του, έως ότου έδωσε όλα τά καλάδια και όλα τά χρήματα ο Όσιος, χωρίς να του μείνει για τόν εαυτό του ούτε διλεπτο. Και τό σπουδαιότερο πώς

τό έκανε μέ μεγάλη προθυμία, ενώ ήξερε πώς είχε να περάσει τώρα τουλάχιστον μία εβδομάδα χωρίς ψωμί. Άφου έδωσε και τό τελευταίο του καλάδι έτοιμάσθηκε να φύγει από τήν αγορά.

-Φεύγεις λοιπόν; τόν έρώτησε ο ανάπηρος.

-Ναι, τελείωσα πιά τή δουλειά μου.

-Άι, τώρα θα κάνεις αγάπη να μέ πās ως τό σταυροδρόμι κι από κει φεύγεις για τήν έρημο, είπε πάλι παρακαλεστικά ο παράξενος γέρος.

Ο αγαθώτατος Αγάθων τόν φορτώθηκε στην πλάτη και μέ πολλή δυσκολία τόν μετέφερε εκεί που του ζητούσε, γιατί ήταν κατάκοπος από τήν εργασία τής ημέρας.

Σάν έφτασαν στό σταυροδρόμι κι έτοιμάσθηκε να αποδέσει κάτω τό ζωντανό φορτίο του, άκουσε γλυκιά φωνή να του λέγει:

-Ευλογημένος να είσαι, Αγάθων, από τό Θεό και στή γή και στόν Ούρανό.

Σήκωσε τά μάτια ο Όσιος να ιδεί εκείνον που του μιλούσε. Ο δήθεν γέρος είχε γίνει άφαντος γιατί ήταν Άγγελος σταλμένος από τό Θεό να δοκιμάσει τήν αγάπη του Όσιου.

Από τό Γεροντικό

Η ΝΕΑ ΠΤΕΡΥΓΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΑΚΕΙΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

ΠΤΕΡΥΓΑ Α
ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ ΣΚΑΛΙΑΗ
ΕΙΣ ΜΝΗΜΗ ΓΟΝΕΩΝ ΤΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΙΑΣ ΣΚΑΛΙΑΗ
& ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΟΥ
ΠΟΥΛΞΕΝΗΣ & ΕΛΕΝΑΣ ΣΚΑΛΙΑΗ

Θερισμός